

Terézváros

Megjelenik havonta kétszer • 2021. november 10.
Közéleti, kulturális és életmódmagazin

Miénk itt a tér

Így lesz a Jókaiból
a magyar irodalom tere

12

FOLYTATÁSA KÖVETKEZIK

Letisztult belsőt és új funkciókat
kaphat a Hunyadi téri csarnok

10

SÉTÁK TRAGIKUS BEFEJEZÉSEL

Visszatekintünk
a „bűnös” múlt egy szeletére

18

Terézváros

Önkormányzati fogadóórák

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Soproni Tamás polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (1) 351-7967-es számon
 dr. Beleznay Zsuzsanna alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első kedd 16.00–18.00 Női és családügyi fogadóóra/tanácsadás: Minden hónap első hétfő 16.00–18.00. Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (1) 351-7966-os számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00–18.00. Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (1) 342-0905/2106-os számon A főkertésszel közös zöldfogadóóra: minden hónap 2. hétfő 15.00–18.00
 Györfy Máté alpolgármester, 9. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00–17.00. Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (1) 351-7966-os számon
 Miyazaki Jun alpolgármester, 5. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (1) 351-8938-as számon
 dr. Mogyorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508	Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (1) 351-7965-ös számon

Választókerületek képviselői

NÉV / VÁLASZTÓKERÜLET	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Heltai László 1. sz. egyéni választókerület	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Hétfőn 18.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a 06 (30) 751-8925-ös számon
 Németh Helga Anna 2. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00–18.00 Előzetes egyeztetés a 06 (30) 608-3687-es számon
 Szilágyi Erika 3. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal helyisége, Andrassy út 79.	Minden hónap utolsó hétfő 17.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a 06 (70) 665-1307-es számon
 Kecskés Balázs 4. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első szerda 15.00–17.00, Telefon: 06 (30) 768-5099
 Szász Károly 6. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első csütörtök 15.00–17.00, Telefon: 06 (70) 476-3783
 Sajószegi Péter 7. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3.	Minden hónap első szerda 15.00–17.00, Telefon: 06 (70) 476-3792
 Bálint György 8. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3.	Csütörtök 17.00–19.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a 06 (70) 314-5888-as számon
 Gaár Iván Zsolt 10. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal helyisége, Andrassy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00–19.00, Telefon: 06 (20) 936-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Fidesz-iroda, Jókai u. 10., fsz.	Hétfő, szerda: 12.00–18.00, péntek 11.00–14.00 – előzetes egyeztetés szükséges a 06 (20) 956-0506-os számon
 Lindmayer Viktor	Fidesz-iroda, Jókai u. 10., fsz.	Hétfő, szerda: 12.00–18.00, péntek 11.00–14.00 – előzetes egyeztetés szükséges a 06 (20) 935-6487-es számon
 Óvári Gyula	Fidesz-iroda, Jókai u. 10., fsz.	Hétfő, szerda: 12.00–18.00, péntek 11.00–14.00 – előzetes egyeztetés szükséges a 06 (30) 194-7994-es számon
 Simonffy Márta	Fidesz-iroda, Jókai u. 10., fsz.	Hétfő, szerda: 12.00–18.00, péntek 11.00–14.00 – előzetes egyeztetés szükséges a 06 (20) 476-3806-os számon

Országgyűlési képviselő

 dr. Oláh Lajos	Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti irodájában bejelentkezés alapján, amelyet a 06 (30) 709-1102-es telefonszámon vagy a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.
---	---

Közérdekű

Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.

Vezető: Kárpáti Zoltán, 06 (1) 332-3962

Hunyadi téri Vásárcsarnok és termelői piac

Piacfelügyelő: Mészáros László
1067 Budapest, Hunyadi tér 4., 06 (1) 342-5593

Terézvárosi Család- és Gyermekegészségügyi Központ

Intézményvezető: Imre Ibolya Hedvig
1068 Budapest, Király utca 82., 06 (1) 344-6060

Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat

Vezető: dr. Czermann Imre
1074 Budapest, Csengery utca 25., 06 (1) 321-2200

Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona

Intézményvezető: Kecskés Andrea
Bp. VI., Podmaniczky u. 18., 06 (1) 311-2230

Terézvárosi Gondozó Szolgálat

Vezető: Kelemen Krisztina
1061 Budapest, Király utca 38., 06 (1) 413-6601

Terézvárosi Parkolási Rendszer

06 (80) 466-466

Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.

Vezető: dr. Bodnár Zoltán
1064 Budapest, Rózsa utca 81–83., 06 (1) 301-6700

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala

Hatósági Osztály és hivatalvezetés
1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4.

E-mail: hatosag@06kh.bfkh.gov.hu, telefon: 06 (1) 473-2714

Ügyfélfogadás: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.

Nyitvatartás:

hétfő: 12.30–16.30, szerda: 8–16.30, péntek: 8–12

VI. kerületi Kormányablak

1062 Budapest, Andrássy út 55.
1062 Budapest, Teréz körút 55. (Nyugati pályaudvar)

Ügyfélfogadás: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.

Nyitvatartás: hétfő: 8–18, kedd, csütörtök: 8–16,

szerda: 11–19, péntek: 8–14

Országos Telefonos Ügyfélszolgálat

Kormányablakokban, okmányirodákban történő
ügyintézéshez időpontot foglalhat telefonon keresztül
(ügyfélszolgálat felvilágosítást ad a kormányablakokban, az okmányirodákban és a
kormányhivatalok ügyfélszolgálati irodáiban intézhető
ügyekkel kapcsolatban. Segítenek a megfelelő ügytípus
megtalálásában, az ügyintézés helyszínének
és időpontjának kiválasztásában, az ügyintézéshez
szükséges okmányok és iratok meghatározásában.
Telefon: 1818, e-mail: 1818@1818.hu

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal

1067 Budapest, Eötvös utca 3.

Központi telefonszámok: 06 (1) 342-0905, 06 (1) 342-0906,
06 (1) 342-0907, 06 (1) 342-0908, 06 (1) 342-0909.

Ingyenes zöldszám: +36 (80) 201-138

Ügyfélfogadás: hétfő 13.30–18.00, szerda 8.00–16.30,
péntek 8.00–11.30

Ügyfélszolgálat

1067 Budapest, Eötvös utca 4., Telefon: 06 (1) 351-8939
Hétfő: 8.00–18.00, kedd: 8.00–16.00, szerda: 8.00–16.30,
csütörtök: 8.00–16.00 péntek: 8.00–13.30

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság

Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök,
Budai Orsolya, Bökönyi Anikó, Greskovics Borbála,
Hegyi András, Óvári Gyula, Sajószegi Péter,
Simonffy Márta, Szilágyi Erika, Takács Gergely

Pénzügyi és jogi bizottság

Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök,
Óvári Gyula, Gaár Iván, Lindmayer Viktor,
Klein Kálmán Sándor, Molnár Gergely,
Óvári Gyula, Soós Andrea

Tulajdonosi bizottság

Heltai László alelnök,
dr. Bundula Csaba, Czuppon Zoltán Zsolt, Fülöp Gergő,
Kecskés Balázs, Kovács Máté, Lindmayer Viktor,
Nyíri Gábor, Sajószegi Péter, Tóth Viktor

Környezetvédelmi bizottság

Heltai László elnök,
dr. Bundula Csaba, Csontos Gyöngyi, Konta Cintia Dóra,
Matokanovic Lída, Sajószegi Péter, Simonffy Márta,
Szász Károly, Turcsek Lászlóné, Varga Máté

Velünk érő vírus

Nincs mit szépíteni, gyakorlatilag ott tartunk, ahol tavasszal, ahol egy évvel ezelőtt, ahol másfél évvel korábban jártunk: a járvány miatt kell újraterveznünk, újrastrukturálnunk az életünket. Mutogathatunk politikusokra, kormányra, orvosokra, tudósokra, ha korábban nem, mostanra rá kell döbbernünk, leginkább velünk, a gondolkodásunkkal van baj. Természetes ez a hibázás, hiszen ösztönösen menekülünk: ha máshogyan nem megy, ha a valóságot nem tudjuk az igényeinkhez igazítani, akkor segít az agyunk. Tavaly tavasszal azzal biztattuk magunkat, hogy már csak néhány házi kenyeret kell megsütnünk, már csupán néhány sorozatot kell végignéznünk és mindennek vége, győztünk. A második hullámban mindenkit megcsapott, hogy ez bizony tényleg nem riadalom, komolyan veszélyeztet emberéleteket. De bírjuk ki, akár fél lábon is, az oltásig. Kibírtuk, és közben elhittük, hogy ennyi elég, ám az ország és a világ az addigi legsúlyosabb járványhelyzetben evickélt el a nyárig. Most megint azon vesszük észre magunkat, hogy tömött plázákban maszk nélkül táncolunk karácsonyig, miközben a kórtermek újra kezdenek megtelni, mert a döntéshozóknak a hamis komfortérzetünk békén hagyása fontosabb, mint az előrelátó cselekvés. Láthatóan nagyon sokan elfáradtunk abban, hogy még egyszer nekiveselkedjünk, hogy még egy hullámot legyőzzünk. Ragaszkodunk megszokott életünkhöz, és közben nem tudatosul az, aminek mostanra derengenie kell: nem ez a hullám lesz a végső, hanem évekig velünk lesz még ez a makacs, lekoptathatatlan organizmus, amíg olyanra nem szelídül, amit mindannyiunk szervezete egy vállrándítással intéz el.

Csepregi Botond

6

Egész napos vita után közmeghallgatás

Ülésezett a testület, majd az itt élők kérdéseire válaszolt

Megújul a Nyugati és környéke

Az ország vasúti központja lehet az újjászülött pályaudvar

9

Fénybe borult tökfejek

Őszi fesztiválhangulat a Hunyadin

15

22

Nagyszínpad!

Egy balett-táncosból lett pék finomságai a Nagymező utcában

Címlapon: Nyáry Krisztián a felújítás alatt álló Jókai téren, amely a magyar irodalom tereként születik újjá 2022-ben

Terézváros Közéleti, Kulturális és Életmódmagazin

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata **FELELŐS SZERKESZTŐ:** Csepregi Botond **A LAP MUNKATÁRSAI:** Csejtei Orsolya, Dobi Ágnes, Gajdács Emese **TÖRDELÉS:** Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség Kft. **CÍMLAPPOTÓ:** Tuba Zoltán/Képszerkesztőség **SZERKESZTŐSÉG CÍME:** 1067 Budapest, Eötvös utca 3. **E-MAIL:** sajto@terezvaros.hu **NYOMTATÁS:** Mediaworks Hungary Zrt. **FELELŐS VEZETŐ:** Szabady Balázs nyomda üzemeltető igazgató **TERJESZTÉS:** DP-M Lapterjesztő Kft. **A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:** 06 (1) 342-0905, 2451-es mellék, sajto@terezvaros.hu **APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:** apro@terezvaros.hu, 06 (1) 342-0905, 4036-os mellék

Terézváros

Online fórum a környezeti programról

Terézváros önkormányzata online lakossági fórumot tart november 10-én (szerdán), 17 órakor a kerület környezeti programjáról, valamint a klímaváltozási cselekvési tervről. Az önkormányzat elkötelezte magát a környezet- és a klímavédelem ügye mellett. Ezért döntött úgy, hogy felülvizsgálja környezetvédelmi programját, és készítette el a Fenntartható Energia és Klíma Akciótervet (SECAP) 2020-ban. A környezetvédelmi program és a klímaakcióterv megvalósításának kidolgozásával az önkormányzat a Vibrocomp Kft.-t bízta meg. A Klíma Cselekvési Terv és a Környezetvédelmi Program célja, hogy 2030-ig 40 százalékkal csökkenjen a kerület szén-dioxid-kibocsátása, ezáltal a környezetileg is fenntartható Terézváros megteremtése. A szóban forgó dokumentumokat, valamint a részvételhez szükséges csatlakozási linket megtalálják a terevaros.hu-n.

Garázs vásár a környezetvédelemért

Terézváros lakosai már többször bizonyították, hogy elkötelezettek a környezetvédelem, így az újrahasznosítás tekintetében, erre most újabb alkalom nyílik: november 20–21-én civil kezdeményezésre Garázs vásárt szerveznek a terézvárosi önkormányzat és az Eötvös10 támogatásával. Aki nem ismerné műfajt: a garázs vásáron – általában a saját kertjében, garázsában, de ez Terézvárosban nem lehetséges – mindenki a saját, felesleges otthoni dolgait árulja, nem kereskedelmi célból, hanem azért, hogy a megunt tárgyak ne a szemétként kerüljenek, hanem másnál hasznosuljanak. Az E10 színháztermében mindkét nap reggel 10-től délután 6-ig zajlik majd a vásár, a csereberében, illetve árusításban – ami az árusítókat illeti – elsőbbséget élveznek a kerületiek. Az árusításhoz jelentkezni kell előre, az ehhez szükséges regisztrációs felületet a Facebookon, a Terézvárosi Garázs vásár című eseménynél találják az érdeklődők.

Környezetbarát közlekedés

– bemutatjuk Terézváros mobilitási tervét

A mobilitási terv egy újszerű, a környezetbarát közlekedési módokra koncentráló közlekedésfejlesztési terv. Alapvető célja a terézvárosiak életkörülményeinek javítása és a fenntartható közlekedési rendszerek kialakítása. Az elkészült csomag olyan elképzeléseket tartalmaz, amelyek javíthatják a közlekedésbiztonságot, valamint alapot teremtenek a következő évek közterület-fejlesztéséhez. A terv bemutatóját a járványhelyzet miatt online fórumon tartják november 18-án, 16 órától. A részvételhez szükséges Zoom-link: <https://us06web.zoom.us/j/5249835559> A mobilitási terv megtekinthető a terevaros.hu-n.

Jó lenne egy bicikli? Tudunk segíteni! 🚲

50 ezer forintot adunk ahhoz, hogy vásárolj egy kerékpárt magadnak.

Ehhez az alábbi feltételeknek kell megfelelned:

- elmúltál 14 éves, de még nem töltötted be a 23-at;
- Terézvárosban van a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyed legalább egy éve;
- vállalod, hogy részt veszel az ingyenes KRESZ és elsősegélynyújtási képzésünkön.

Részletek itt:
bit.ly/bringazzterevaros

**Terézváros
önkormányzata**

**Pályázni
november 15-ig lehet.**

Vizes bajok, napos örömök a templomban

Soproni Tamás polgármester és Temesvári Szilvia egyházi és civil kapcsolatokért felelős alpolgármester sorra keresi fel az egyházak terézvárosi gyülekezeteit. Ezúttal Udvardy Tamással, a Szent Család templom plébánosával és az épület körüli műszaki feladatokat ellátó Csuzdi Attila gondokkal találkoztak. Soproni Tamás hangsúlyozta, a városrész vezetőiként minden olyan vallási felekezetet, civil egyesületet támogatnak, amelyek tesz valamit Terézvárosért, az itt élőkért. A konkrét kérésekre reagálva a polgármester ígéretet tett arra, hogy a vízelvezetés és az urnatemető szigetelése körüli gondokra megoldást keresnek, a képviselő-testület kedvező döntése esetén pedig a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. orvosolni fogja a bajokat. Temesvári Szilvia rendkívül progresszívnek nevezte, hogy Tamás atya a templom fűtését megújuló energiával, napelemekkel kívánja környezetbaráttá tenni. A plébános köszönetet mondott az erre a célra kapott önkormányzati támogatásért, hangsúlyozta, a beruházást a segítség nélkül, önerőből aligha tudnák megvalósítani.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Megújul a Paulay Ede utca egy szakasza

Két ütemben teszik rendbe a Paulay Ede utca egy részét, a Nagymező utca és a Liszt Ferenc tér közötti szakaszt. Az úttest és a járda egy szintbe kerül és zöldszigeteket is kialakítanak. A Paulay Ede utcában egy időben három nagy beruházás is zajlik, ami jelentősen megnehezíti az itt élők mindennapjait. Az önkormányzat és az egyik beruházó közreműködésével a napokban megkezdődött a Nagymező utca és a Liszt Ferenc tér közötti utcaszakasz felújítása. A munkák a Nagymező utca és a Hegedű utca között indulnak, és a tervek szerint 4-6 hetet vesznek igénybe, később, a második ütemben, a Hegedű utca és Liszt Ferenc tér között további négy hétig tart a felújítás. Mivel közeledik a tél, a rossz időjárás közbeszólhat, így elképzelhető, hogy a második ütem átcúsúszik tavaszra. Ami a forgalmi változásokat illeti, első lépésként a Paulay utca Nagymező utca és Hegedű utca közötti szakaszát lezárják; a Hegedű utca–Paulay Ede utca–Liszt Ferenc tér (Andrássy út) felé azonban egy irányban haladhat a forgalom. A munkák végeztével a Paulay Ede utcát a Nagymező utca felé megnyitják, a Hegedű utca felől egyirányú lesz, ellenirányú kerékpárforgalommal. A felújítás során zöldszigetek kialakításával teszik szebbé a környezetet, ide olyan növények telepíthetők majd, amelyek a felszín alatti vezetékek áthelyezését nem teszik szükségessé.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Országos és határon túli rajzpályázat gyerekeknek

Az Eötvös10 munkatársai keresik a művelődési ház „kalafiguráját”, aki rajong a kultúráért és a művészetekért, valamint szereti a hömpölygő gyerekzsivajt. Szeretnék, ha új „munkatársukat” gyerekek találnák ki – a nyertes mű főszereplőjét egy képzőművész alkotja meg a tervezője által készített rajz alapján, amelyet természetesen a nyertes pályázó is megkap, nem csak az Eötvös10. A pályaműveket december 20-ig lehet beadni, elektronikus levélben az eotvos10kabala@gmail.com e-mail-címre, illetve postai úton vagy személyesen a 1067 Budapest, Eötvös utca 10.-be.

A híroldalakat összeállította:
Gajdács Emese

Egész napos vita után közmeghallgatás

Hosszan tartó vitákkal tarkított ülésen hoztak fontos döntéseket október 28-án Terézváros képviselői egyebek mellett a térfigyelő rendszer megújításáról, a karácsonyi csomagok beszerzéséről és a TESZ felújításának folytatásáról. A nap végén az Eötvös10-ben közmeghallgatást is tartottak a kerület lakóinak.

Dobi Ágnes–Gajdács Emese

Már másodszor ülésezett októberben a terézvárosi képviselő-testület (az október 5-i tanácskozás eredetileg szeptemberben lett volna), de ez nem jelentette azt, hogy a képviselők gyorsan letudták volna a munkát.

A Terézváros területén üzemelő térfigyelő rendszer egyike Budapest első jelentős térfigyelő rendszereinek. Ennek az alapjait több mint 15 éve tették le, az akkori kor elvárásainak és műszaki lehetőségeinek megfelelően, ám ez 2021-ben már elavultnak számít, ezért a teljes hálózat felújításra szorul. A megvalósítás érdekében az önkormányzat közbeszerzést ír ki. A tervek szerint a meglévő 95 helyszín mellett további 45 helyre kerülnek ki új kamerák.

A tervezés már 2020 végén elkezdődött: meghatározták az előkészítés folyamatát, felülvizsgálták a meglévő kamerahelyszíneket, kijelölték az újak helyét, továbbá meghatározták a kamerák funkcióit (forgalomszámlálás, rendszám-, arcfelismerés, -követés). Az ülésen dr. Belezsnay Zsuzsanna alpolgármester elmondta, hogy sürgető a beavatkozás, ugyanis jelenleg tíz alatt van a jól működő kamerák száma.

Végéhez közeledik a TESZ felújítása

Az MSZP-frakció tagjai közül Szilágyi Erika és Bálint György képviselő a közösségi fejlesztési keretből társasházakban elvégzendő munkákat kívántak finanszírozni, erről szolt négy előterjesztés is. Eerre reagálva Óvári Gyula, a Fidesz képviselője elmondta, ők nem tartják szerencsésnek, hogy a képviselők ebből a keretből fizessenek ki ilyen jellegű felújításokat, erre ugyanis az önkormányzat társasházi pályázatán kaphatnak támogatást a lakóközösségek. Úgy vélte, hogy így kivételezett helyzetbe kerülnek a kiválasztott társasházak és önrésszel sem kell hozzájárulniuk a költsé-

gekhez. Szilágyi Erika válaszában elmondta, szerinte ez egy nemes cél, és ő igyekszik segíteni a hozzá forduló közös képviselőket, ahogyan tette ezt tavaly az Anker közben is.

Az érintett képviselők – a többség szavazatai alapján – végül lehetőséget kaptak, hogy a közösségi fejlesztési keretből valósuljon meg több társasház támogatása.

Sürgős döntést kellett meghoznia a képviselő-testületnek annak érdekében, hogy a Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat (TESZ) felújítása folytatódjon az Egészséges Budapest Program keretében, és a kerületnek ne kelljen visszafizetnie a már megítélt 50 millió forintos KEHOP-támogatást. Eerre azért volt szükség, mert a hűtő-fűtő rendszer rekonstrukcióját végző vállalkozó jelezte a menet közben felmerült pótmunkákat és a befejezési határidő módosítását kérte, illetve a már megkapott támogatásból a fejlesztésre sor került. Az előterjesztő, Györfly Máté alpolgármester elmondta, a gyors döntést igénylő ügy azért került a többi anyagnál később a testület tagjaihoz, mert a vagyonkezelő az utolsó percben kapta meg az anyagot a kivitelezőtől, az irányító hatóság pedig ugyancsak néhány napja kötelezte az önkormányzatot arra, hogy zárja le a projektet, egyébként elvesz a támogatás.

Bálint György (MSZP) arra hivatkozva, hogy nem volt elég idő az anyag megismerésére és neki sok kérdése van, kilátásba helyezte, hogy frakciótársaival együtt nem szavazzák meg az előterjesztést. A felmerült kérdésekre az ülésen Györfly Máté és Bodnár Zoltán, a vagyonkezelő vezérigazgatója részletes válaszokat adott,

”

Bodnár Zoltán elmondta, hogy az előterjesztést nem támogatók azt kockáztatják, hogy a kerület elveszíti a már megítélt 50 millió forintos támogatást és a TESZ felújítása egy időre leáll.

Lindmayer Viktor és Óvári Gyula (Fidesz)

ám ezt nem tartották elegendőnek a kérdezők. Bodnár Zoltán elmondta, hogy az előterjesztést nem támogatók azt kockáztatják, hogy a kerület elveszíti a már megítélt 50 millió forintos támogatást és a TESZ felújítása egy időre leáll. Lindmayer Viktor (Fidesz) a vitában elmondta, ők is visszautasítják, hogy ilyen döntési helyzetbe kényszerítse őket az előterjesztő, ám miután az ülésen szakmai segítséget kértek az illetékesektől, a kerületért érzett felelősségük miatt megszavazzák az előterjesztést. Kecskés Balázs (Demokratikus Koalíció) színjátéknak nevezte a vitát, vélekedése szerint a projektet elkezdő Fidesz és a kerületet most vezető Momentum összefogásáról van szó, ezért ők sem szavaztak igennel. Heltai László (LMP) szintén hozzászólt a vitához, őt is bosszantotta, hogy későn kapta meg az anyagot, de mint mondta, ezen egy felelős képviselő túl tud lépni, és miután tájékozódik, felelős döntést hoz.

Az MSZP és a DK képviselői végül nem támogatták az előterjesztést, a Momentum, a Fidesz és az LMP képviselői igennel szavaztak.

Kockán forgott a megjelenés

Lapunk, a kéthetente megjelenő Terézvárosi magazin megjelenése ismét napirenden volt: az újság nyomdai munkáit eddig a Mediaworks Hungary Zrt. végezte, ám a cég a szerződést indoklás nélkül, de jogszerűen felmondta. A folyamatos megjelenés érdekében – az újabb nyílt közbeszerzési eljárás lefolytatásáig – biztosítani kellett a nyomdai feladatok ellátását. Az önkormányzat ajánlattételi felhívás keretében keresett nyomdát, november 1-jétől az új közbeszerzési eljárás nyomán létrejött szerződés kezdetéig, de legfeljebb 6 hónapra. Gyorsan kiderült, hogy a sajtóhírekben szereplő papíripari világválság Terézvárost is elérte, hiszen valamennyi megkeresett vállalkozás jelezte, hogy hatalmas nehézségekbe ütközik a papír beszerzése, az emelkedő árak miatt hiány alakult ki a piacon.

A felhívásra három ajánlat érkezett be, amelyek közül ismét a Mediaworks Zrt. tette a legkedvezőbbet, az eddiginél (388 194 forint/lapszám) magasabb, de a többi beérke-

zett ajánlatnál jelentősen alacsonyabb árral, így a polgármester ennek elfogadására tett javaslatot.

A vitában Szilágyi Erika (MSZP) azt indítványozta, hogy az önkormányzat most indítson közbeszerzési eljárást, és a lap havi kétszeri megjelenése helyett elég lesz egy is, ám Soproni Tamás polgármester elmondta, hogy ez nem jó megoldás, ugyanis a közbeszerzés ideje alatt (ami több hónap is lehet) nem lesz nyomdai szerződés, így kerületi lap egyáltalán nem készülhet. Bálint György (MSZP) ugyan csak a havi egy megjelenés mellett érvelt, mert – állítása szerint – ő nem kerülhet be az újságba, ezért a megspórolt pénzt inkább adják a rászorulóknak. Kecskés Balázs (DK) bár elismerte, hogy a Mediaworkst a legolcsóbb árajánlat, a cég kormányzati kötődéseire utalva azt mondta, aki ezt a szerződést megszavazza, az a Nemzeti Együttműködés Rendszere (NER) része, egyúttal azt javasolta, hogy a testület zárja ki a céget a pályázatból. Heltai László (LMP) visszautasította, hogy amennyiben támogatja a legolcsóbb ajánlat elfogadását, úgy ő a NER része lenne, ugyanakkor aki nem szavazza meg ezt az előterjesztést, az felelőtlenül bánik a kerület pénzével. Bundula Csaba (Fidesz) a vitában azt mondta, hogy „mindazok, akik csak havonta egy megjelenést szeretnének, el akarják zárni Terézváros lakóit az információtól és sáros lábbal tiporják a sajtószabadságot”.

A szavazásban a Momentum, az LMP, a Fidesz támogatta az előterjesztést, lehetőséget adva a lap folyamatos megjelenésére, az MSZP és a DK pedig nemmel szavazott.

Idén is lesz karácsonyi csomag

A testület döntött arról is, hogy lezárja a karácsonyi csomagok beszerzésére vonatkozó közbeszerzési eljárást. Ennek értelmében a költségvetésből mintegy 22 millió forintot szánnak arra, hogy a kerületben élő szépkorúak az év legszebb ünnepén ajándékot kapjanak az önkormányzattól. A közbeszerzést a Ker-Agro Kft. nyerte, a csomag összeállítása, szállítása az ő dolguk lesz.

A Fidesz-frakció indítványára még tavasszal döntött arról a testület, hogy Terézváros díszpolgára, a Szent Család Plébánia egykori esperese, plébánosa, Gyulai Oszkár emlékeztének megtartására emléktáblát állítson az önkormányzat. Az ennek elkészítésére kiírt pályázatra mindössze két érvényes mű érkezett, amelyek az elbírálást végző zsűri véleménye szerint nem voltak megfelelőek. Most újra kiírták a pályázatot, hogy Oszkár atya emlékéhez, munkásságához méltó dombormű szülessen. Az új pályázat novemberben indul, a beadási határidő 2022. március 31. lesz.

Az MSZP-frakció – Gaár Iván Zsolt, Szilágyi Erika, Bálint György – nemet mondott a TESZ-felújítás befejezésére és a magazin folyamatos megjelenésére is

Tiszta utca, rendes ház 2022-ben is

A Demokratikus Koalíció frakciója kezdeményezte korábban a Tiszta utca, rendes ház pályázatot, aminek ismételt kiírásáról döntöttek a képviselők. A programban a lakóközösségek úgynevezett védnökségbe veszik a takarítási kötelezettségükbe tartozó közterületet. A pályázat célja a közterületek tisztán tartása, a lakóközösségek jogszabályi kötelezettségeinek tudatosítása, valamint a kapcsolattartás erősítése az önkormányzat és a lakóközösségek között. A pályázaton részt vevő lakóközösségek elvégzik a társasház előtti járda és zöldsáv, valamint útpadka rendszeres takarítását, síkosságmentesítést. A 2022-es költségvetésben erre a célra 10 millió forintot osztanak szét az első 50 érvényes pályázatot benyújtó jelentkező között.

Elfogadta a testület Temesvári Szilvia alpolgármester azon előterjesztését, amelynek eredményeként a terézvárosi általános iskolák felső tagozatos tanulói és a középiskolások számára klímanapokat szerveznek. Erre a célra 5 millió forint áll rendelkezésre a költségvetésben, a szervezőket pedig sikerült kiválasztani az ajánlattevők közül.

Zárt ülésen tárgyalta a képviselő-testület Németh Helga Anna (Momentum) ügyét, aki ellen méltatlansági eljárást kezdeményezett a fővárosi kormányhivatal. A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Pénzügyi és jogi bizottság lefolytatta a vizsgálatot és nem tett javaslatot a képviselő méltatlanságának megállapítására. A testület ugyan nem fogadta el a bizottság állásfoglalását, de nem teljesült a méltatlanság megállapításának törvényi feltétele sem, mert a képviselők minősített többsége szavazatával nem mondta azt ki. „Függetlenségéből nem fizettem be határidőben a 4500 forint »súlyadó«-tartozásomat, amit azonban még augusztusban, jóval ezen eljárás megindulása előtt rendeztem” – mondta az eljárással kapcsolatban az érintett képviselő, Németh Helga Anna. A kormányhivatal nem emelt kifogást az ügyben, az eljárás így mostanra lezárult.

FOTÓK: BEREZ VÁLTER/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

A kérdések ideje

A rendes ülést követően az Eötvös10 színháztermében tartotta éves közmeghallgatását az önkormányzat. A kérdések elhangzása előtt Soproni Tamás polgármester röviden összefoglalta, mi minden történt a kerület életében, milyen területeken jutottak előre, mi az, ami a következő évben várható.

A polgármester szólt a lakosság parkolási gondjainak enyhítése, a lakásgazdálkodás, a köztisztaság, a fejlesztések és a zöldítés terén elért eredményekről. Az Epreskert megnyitása körüli eddig sikertelen tárgyalásokat csalódásnak nevezte, de reméli, hogy az egyeztetés fordulatot vehet. Kitért arra is, hogy a Hunyadi csarnok belső megújítása jelenleg a tervezésnél tart, annak lezárultával jövő nyáron elindulhat a kivitelezéshez szükséges közbeszerzési eljárás. Beszült arról is, hogy a biztonságos közlekedést három új gyalogátkelőhely, a közterületek biztonságát pedig hamarosan egy az eddigénél jóval hatékonyabban működő térfigyelő kamerarendszer segíti. Ez utóbbi projekt részleteit a területért felelős dr. Belezna Zsuzsanna alpolgármester röviden ismertette.

„Jövőre nekilátunk az elmúlt harminc év legnagyobb közterületi programjának, ami járda-, út- és parkolósáv-megújításokat, valamint zöldfejlesztéseket foglal magában” – zárta összefoglalóját Soproni Tamás.

Mit tehet érte, ki tehet róla?

A kérdések többnyire konkrét ügyekre vonatkoztak: mit tehet egy társasház, ha a felújítását csak a tetőtere értékesítésével tudja megoldani, viszont ha nő a beépítettség, akkor az udvar mérete már nem felel meg az erre vo-

natkozó önkormányzati rendeletben előírtaknak? Lehet-e a Kerületi Építési Szabályzatot módosítani, amikor az – ahogy Györffy Máté városfejlesztésért felelős alpolgármester és Matus István, Terézváros főépítésze kifejtette – a tulajdonosok érdekeit védi? A válasz nem egyértelmű igen, de a szakemberek ígéretet tettek arra, hogy megfontolják, egyszerűsíthető-e az eljárás úgy, hogy a mostani garanciális elemek ne vesszenek el.

Volt, akit az érdekelt, van-e megoldás arra, ha egy külföldi tulajdonos az ingatlanját bérbe adja, a bérlő pedig, megkeserítve az ott élők mindennapjait, nem tartja be az együttélés alapvető szabályait, illetve ha a közös képviselő nem megfelelően látja el a rábízott feladatokat? Dr. Mogyorósi Sándor, Terézváros jegyzője válaszában hangsúlyozta, ha a tulajdonos felszólítás után sem lép közbe, a helyzet rendezését jogi úton lehet elérni, a közös képviselő ellen pedig az önkormányzat jegyzője indíthat törvényességi felügyeleti eljárást.

Az általános kérdések a parkolóhelyek helyén kialakított teraszok megszüntetését és az esti órákban a kerület egyes részein zajló autós gyorsasági versenyeket célozták. Györffy Máté válaszában elmondta: a vendéglátóságok megsegítését célzó 71 ideiglenes teraszból 57-nek

október 31-én lejár az engedélye, jövőre pedig az engedélyezésre a társasházak hozzájárulásával kerül sor. A gyorsulási versenyek felszámolása érdekében az önkormányzat tervezi, hogy azok helyszíneire állandó sebességmérőt telepít – amíg erre nem kerül sor, a rendőrség igyekszik véget vetni ezeknek.

Elégedetlen ellenzék

A közmeghallgatás végén Lindmayer Viktor, a Fidesz frakcióvezetője kért szót. Mint fogalmazott: „2019-ben a kerületiek úgy döntöttek, hogy egy koalíció irányítja Terézvárost, ami felbomlott.” Leszögezte, a polgármester elhallgatta, hogy a viszonya az MSZP-vel szélsőségesen megromlott, és a jelek szerint a DK is kihátrált mögüle. Emiatt Terézvárosban több bizottság nem működik, köztük a vagyonkezelő felügyelőbizottsága sem. Tűrhetetlennek nevezte, hogy a közmeghallgatáson kevesen vettek részt, ezért a következő testületi ülésen – amennyiben a járványhelyzet lehetővé teszi – képviselőcsoportja kezdeményezni fogja egy újabb közmeghallgatás kiírását, megszervezését és megtartását.

Soproni Tamás álláspontja szerint a pártpolitikai kérdésekre a közmeghallgatáson megjelentek nem kíváncsiak, az embereket az érdekli, milyen a szociális ellátás, tiszták-e az utcák, milyenek a lakhatási lehetőségek. „Az árkok betemetésén dolgozom és jövőre is ez lesz a feladata az összes politikai pártnak. Itt terézvárosiak ülnek, nem fideszesek, nem momentumosok, nem DK-sok, nem MSZP-sok és nem jobbikosok” – hangsúlyozta. Hozzátette, a Terézvárosért végzett munkában mindenkire szövetségeseként tekint, ebben minden képviselőre és természetesen minden kerületre egyformán számít.

Megújul a Nyugati és környéke

Nemzetközi építészeti tervpályázatot hirdetett a Budapest Fejlesztési Központ (BFK) a Nyugati pályaudvar és környékének megújítására.

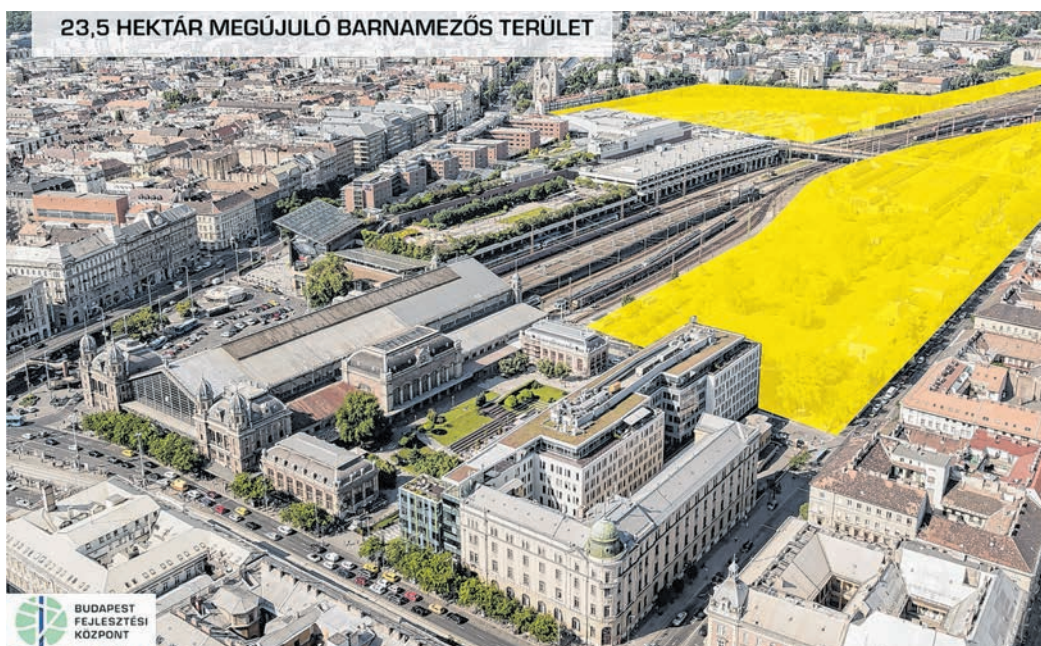
Az elképzelések szerint a jelenlegi vasútállomás kétszintes, átmenő rendszerű központi pályaudvarrá alakul és a környéke is megújul. A parkoló és a buszforduló helyén zöldebb közösségi tér kap helyet, illetve itt lesz a megállója a pesti fonódó villamosnak is.

A Nyugati az ország legforgalmasabb vasútállomása, évi 18 millió utas fordul meg itt. Bár a tetőszerkezetét a nyáron felújították, a pályaudvar adottságai ezzel még nem lettek a 21. század igényeire szabva, a kapacitásai pedig annak ellenére telítettek, hogy egyelőre csak északkeleti-keleti irányból fogad vonatokat. Ahhoz, hogy délről, délnyugatról is érkezessenek a Nyugatiba szerelvények, szükség van egy felszín alatti vágányrendszer kiépítésére – ezzel, illetve a belváros és Kelenföld közé tervezett vasúti Duna-alagút megépítésével a Nyugati Budapest, sőt az ország központi pályaudvarává válna.

Ez a fejlesztés Soproni Tamás polgármester szerint Terézváros számára komoly forgalomcsökkenést jelentene: „Az agglomerációból érkező közlekedés aránya ma 70 százalékban autós, ami nagyon nagy terhet jelent a kerületnek – azzal, hogy lényegében bármelyik irányból elérhető lesz vasúton a Nyugati, talán többen választják majd a vonatozást az autózás helyett.”

Hatszáz vonat naponta

A pályázatot egy olyan kétszintes komplexumra írták ki, amelynek alsó szintjén egy hatvágányos átmenő pályaudvar, a csarnok alatt két elővárosi, hátrébb pedig újabb két távolsági peron kap majd helyet. A felső szinten, tehát a fel-

színen 12 vágány lesz – a Nyugati nem alakul át teljesen átmenő pályaudvarrá, maradnak fejpályaudvari vágányok is. A kalkulációk szerint hétköznaponként mintegy 600 vonat halad majd át az alagúton, a felszíni részre körülbelül 200 vonat érkezik és ugyanennyi indul onnan.

A beruházás szorosan illeszkedik az idén februárban bemutatott Budapesti Agglomerációs Vasúti Stratégiához, amelynek céljai, hogy a jelenlegihez képest legalább kétszer annyi vonat közlekedhessen a fővárosi és az agglomerációs hálózaton, tehermentesítve ezzel a gépkocsiforgalomtól a budapesti utakat.

Pesti fonódó és zöldfolyosó

A pályázat nemcsak a pályaudvarra, hanem a környezetére is kiterjed. „Szó van benne például a Nyugati-felüljáró elbontásáról – meséli Soproni Tamás –, és hosszú távon szeretnék a 14-es villamos meghosszabbított vonalán a pesti fonódót megalkotni, amely az Újpestről érkező vonalat kötné össze Deák téri csomóponttal a 47-49-es villamos vonalával.” A pesti fonódó megállóját a mostani buszpályaudvar helyére, a Puczi Béla térre képzelik, a parkolót pedig egy zöld

pihenőpark váltaná fel. „Terézvárosnak létszükséglete a lehetőségek szerinti maximális zöldterület kialakítása, ezért a pályázat egyik legfontosabb eleme számunkra a Podmaniczky utca melletti rozsdaterület hasznosítása – folytatja a polgármester. – A jelenleg

kiadott térkép alapján a Dózsa György út és nagyjából az Eötvös utca közötti szakaszon egy zöldfolyosó szerepel, valamennyi beépítéssel. Úgy látom, hogy a korábban a parkkal versengő cirkuszprojekt kezd lanyhulni a kormányon belül is. A szintén ide tervezett akrobataképző akár meg is épülhet a Ferdinánd híd mellett, attól még létrejöhetne egy egybefüggő zöld, parkos terület, amit nagyon szeretnénk, mivel a kerület és a főváros szegény zöldterületben. Mivel a bírálóbizottságba meghívták szavazati joggal Györfy Máté alpolgármestert, illetve tanácskozási joggal Matus Istvánt, Terézváros főépítészt, biztos, hogy nem maradunk ki az információáramlásból. Ez egyfajta biztosíték számunkra” – mondta bizakodóan a polgármester.

CS. O.

A tervpályázat kétfordulós, első körben a közlekedési csomópontok tervezésében jártas, nagynevű, nemzetközi irodák jelentkezését várják. A második fordulóra 12 iroda jut be, a zsűri anonim módon értékeli a munkájukat. A bírálóbizottságba a BFK meghívta Budapest főépítészt, az V., a VI. és a XIII. kerület képviselőit, neves építészeket, illetve külföldi szakértőket. A pályázóknak március 1-jéig kell befejezniük a munkájukat, március végén lesz az eredményhirdetés.

Folytatása következik

A csarnok belső tere a századfordulón

Felgyorsulni látszanak az események a 2019-ben homlokzati rekonstrukción átesett Hunyadi téri vásárcsarnok körül. Az elképzelések ígéretesek és már tervezője is van a projektnek: a belső felújításra kiírt közbeszerzést a több századfordulós, gyönyörű terézvárosi épület, köztük a Saxlehner- vagy a Hagenmacher-palota értékmentő renovációját is végző Archikon építésziroda nyerte.

Csejtei Orsolya

A tervezési feladat a több mint 9 ezer négyzetméternyi belső terület teljes felújítására, elsősorban belsőépítészeti, másodsorban építészszemmel elképzelt kiviteli tervek elkészítésére vonatkozik. Magában foglalja a megvalósításhoz szükséges tartószerkezeti (pl. födémek statikai vizsgálata), gépészeti, elektromos, tűzvédelmi és valamennyi szakági tervezést, beleértve az örökségvédelem igényeinek való megfelelést. A munka során tekintettel kell lenni arra, hogy a vásárcsarnok Budapest központjában, világörökségi területen található védett műemlék épület – e nézőpontból a közel 125 éves, csodaszép Czigler Győző-ház a lehető legjobb kezekbe került.

Disznófejű háziurak, megszelídített oroszlánok

Amikor annak idején, 1897-ben, a nagy csarnok-építési hullámban negyedikként, egyfajta társadalmi igényre válaszolva a Hunyadi téri piacépület elkészült, a csarnoktere egységes képet mutatott. Ahogy Matus István, Terézváros főépítész felidézte: „A termelők szekerekkel hozták a portékát, áthajtottak a szélesre tárt Főbejáráson, majd a középén szinte üres csarnokban lepakolták az árut, ami a széleken elhelyezkedő kis kioszkokba – a negyedik hajóban, hátul, a lángossütőn túl ma is látható néhány eredeti formájában – került. Középen szinte csak őstermelők árultak, a Hunyadi tér felé eső oldalon pedig hatalmas faládákban tartották a halakat. Az addigi időszakos piacokhoz képest a

vásárcsarnokok hatalmas színvonal-emelkedést, biztonságos és egyenletes áruellátást jelentettek.”

Az épület, bár stílusában hasonlít a korban épült többi csarnokhoz – Czigler másik művével, a Hold utcaival több azonosságot is mutat –, kupolájával, lakóházként szolgáló fejeépületeivel és a homlokzatát díszítő ökör-, valamint disznófejekkel már a saját korában is az egyik legkülönlegesebb volt mind közül. Ahogy Matus István mondta, rendkívüli geg, ahogy a háziúr jellegű hatalmas állatfejek árnyékában megszelídített oroszlánok cipelik haza a cekkert.

20 milliárdért senki nem akarja

Némi toldozgatást és egy az 1920-as években végzett kisebb felújítást leszámítva az épület állaga 100 éven át folyamatosan romlott. „A tetőt a 1980-as években megújították ugyan – meséli a főépítész, de abban sem volt túl sok köszönet, a kupola például zöld bitumenes zsindellyel lett beborítva. Az építéskori szintjét soha nem érte el a felújításoké, és bár rengeteg terv készült, lényegében 2013-ig minden nekiveselkedés elméleti szinten és függőben maradt.”

A tervek kezdetben a bővülés, növekedés jegyében alakultak – ahogy Matus István elmondta, a 1990-es évek végén, illetve a 2000-es években egyfajta bevásárlóközpont-szerű komplexumban gondolkodtak a döntéshozók, ami jelentős forgalomnövekedéssel járt volna. Felmerült az is, hogy mindennek a logisztikai kiszolgálására épülhetne egy nagy mélygarázs, de ennek a „zöldmozgalom” idejekorán ellenállt. „Az engedélyezésszintű tervek most is megvannak, de mivel egy mai áron 20-30 milliárdos beruházásról lett volna szó, a program elhalt. Ennyiért senki nem akarta” – magyarázza Matus István.

Később, 2013-ban új lendületet vett a dolog – az akkoriban az önkormányzathoz kerülő Matus István egyik első feladata lett, hogy csapatával a vásárcsarnok optimális felújítását megtervezze. Olyan térben kellett gondolkodniuk, amelyben a fő funkció a piaci marad, ugyanakkor a csarnok működése – a beszállítás, az élelmiszerek tárolása – sokkal profibb lesz. A fejeépületek sorsán is elgondolkodtak: akkoriban már csak 3-4 lakást laktak, helyettük kiadható irodák vagy egy szálloda lehetősége is felmerült. „Úgy látszott, érdemes egy legalább 50 férőhelyes garázst is tervezni a pincébe – folytatja a főépítész –, ehhez funkcióvizsgálatra volt szükség.

Még ugyanebben az évben megkerestek 12 olyan tervezőirodát, amely már dolgozott piacokkal, hogy nagyjábólí funkciómegadással ajánlatokat kérjenek be tőlük. Ennek kapcsán kapott tanulmányterv-megbízást a Klauzál téri vásárcsarnokot

is tervező Kunyhó nevű cég, amely sok mindent átvett mintaként az ottani megoldásokból. Felvevte például, hogy épüljön a csarnokba egy afféle gasztrogaléria, valamint készült egy terv az 50 férőhelyes garázsra is.

„Beruházási volumennek 3,5-4 milliárd forint lett belőve – magyarázza Matus István –, de mire 2016-ban a közbeszerzés zajlott, addigra az elszállt építési árak miatt nem kaptunk 6 milliárd alatti árajánlatot. A kerület vezetése, teljesen érthető módon, nem ment bele egy ennyire drága felújításba, így annyit valósítottunk meg belőle, amennyi észszerűnek tűnt: először rendbe hoztuk a fejeépületek tetejét – megcsináltuk a teljes fedélszéket, a kőpárkányokat, a tetőcserépfedést, a kupola pedig horgonylemez fedést kapott –, majd felújítottuk a homlokzatot. És persze gondolkodtunk tovább, hogy lehet a növekedés kényszerét elhagyva úgy csökkenteni a programon, hogy a belső tér is megújulhasson.”

Képviselje az újat, ne bántsa a régit

Mivel a belső tervezés hibádzott, az akkori alpolgármester, Simonffy Márta főleg belsőépítész-irodákat kérdezett meg arról, milyen javaslataik lennének a csarnok belső átalakítására, hogy képviselik a szerkezeti és funkcióbővítést. „A legfontosabb számomra akkor is az volt, és még most is az, hogy a belső tér a korszerűsítés mellett megtartsa az egyediségét – magyarázza a képviselő. – Olyan anyagokat használjanak fel, amelyek korszerűek, de harmonizálnak a régi értékekkel. Amelyek a 21. századot képviselik, de nem bántják a 19.-et. Nagyon sokat foglalkoztam épületesztetikával, a külső-belső terek összhangjával – számomra talán ez az egyik leglényegesebb momentum, amit megteremtettek a 19. század végén. Ezenkívül a fejeépületek tartalmi részével és a csarnok pavilonrendszerével, esetleg annak mobilitási lehetőségével is foglalkozni kell. A mobil árusítóhelyek lehetőséget teremthetnek rá, hogy több funkciót (nappal piacit, este művészetit vagy akár gasztronómiait) kapjon az épület – bármikor bármire lehessen használni. A lényeg – véli Simonffy Márta –, hogy az eredeti acélváz szerkezet, a transzparencia ne sérüljön.” Bár sajnálja, hogy a vezetőváltással távol került a szívügyétől, bizakodással tölti el, hogy amit anno nagy alaposággal felmértek és leírtak, azt a jelenlegi vezetés nem annulálja. Igaz, nem minden részletben értenek egyet – szerint például nem szabadna piacon komposztálni –, alapvetően jónak tartja a jelenlegi irányt.

Megfontoltan, mindenre gondolva

Az új vezetés 2019-ben ismét restartot nyomott. „Lassan, a legapróbb részleteket átgondolva álltunk neki a munkának – meséli Györffy Máté városfejlesztésért felelős alpolgármester –, hogy tényleg

csak annyit építsünk, amennyit szükséges.” Első lépésként Temesvári Szilvia zöldügekért felelős alpolgármester kezdeményezésére a Jögy Kft. és a Meet elindított egy társadalmasítást, azaz kérdőívekben megkérdezték a piaclátogatókat és a piacon dolgozókat, hogy milyen szolgáltatásokra lenne szükségük, milyen fejlesztéseknek örülnének a Hunyadi csarnokban.

„Ezzel párhuzamosan mérnökiileg is elkezdünk gondolkodni – megkerestünk 12 tervezőirodát, olyanokat, amelyek már terveztek vásárcsarnokot, és kiírtunk egy ötletpályázatot. Persze építészeti koncepciót is, de leginkább a csarnok logisztikájának, működésének a kitalálását vártuk ezektől az irodáktól. Négy pályamű ötleteiből és a társadalmasítás eredményei alapján készítettük el a kivitelezési tervezés közbeszerzési kiírását – ennek a nyertese lett az Archikon. A cél, hogy közösen találjuk ki, hogyan tudna a leghatékonyabban, legjobban működni a Hunyadi téri vásárcsarnok, akár úgy, hogy egy több mindenre használható teret hozunk létre.”

Az építéseknek jelenleg azt kell megoldaniuk, hogy a csarnoképület alkalmas legyen a mindenkori piachasználatra, ugyanakkor arra is, hogy egyéb kulturális, közösségi eseményeket lehessen ott lebonyolítani. „Mobil egységekkel képzeljük el a középső részt – magyarázza Györffy Máté –, a pavilonokat, kioszkokat az oldalhajókban helyezzük el. Nagyon szerencsés az épület elhelyezkedése, mert a vendéglátóhelyeket ki lehet szervezni az utcafrontra – a gazdaság működéséhez rájuk is szükségünk lesz. Ami még fontos, hogy a csarnokot ki szeretnénk nyitni a Szófia utca felé – a belső felújítással együtt a környező utcákat is meg szeretnénk újítani, gyalogosbaráttá tenni, hogy a Hunyadi tér és a csarnok még jobban bekapcsolódhasson a belváros vérkeringésébe.”

A Szófia utca felőli oldal egyik elképzelésének látványterve

A csarnok tervezésére hat hónapja van az Archikon építészirodának. Attól függően, hogy milyen gyorsan zajlik az engedélyeztetés, nagy valószínűség szerint jövő év végén lehet kiírni a kivitelezési közbeszerzést, így 2023-ban el is kezdődhet a tényleges munka.

Miénk itt a tér

Október közepe óta zajlik a Jókai tér felújítása. A régóta tervezett beruházás megújulás is lesz, a névadó szellemét megidézve a magyar irodalom tereként születik újjá az Andrássy oldalában megbújó terézvárosi szeglet.

Több sikertelen közbeszerzési eljárás miatt öt éven keresztül húzódott a Jókai tér felújítása. Az önkormányzatnak az idén sürgős eredményt kellett elérnie, ugyanis már az került veszélybe, hogy lehívható legyen a fővárostól az előző városvezetés idején – a 2016-os TÉR_KÖZ pályázaton – elnyert 200 millió forintos támogatás. A legutóbbi, sikeres közbeszerzésnek köszönhetően viszont október közepén megkezdődött a Jókai tér felújítása.

Kevesebb parkoló, több zöld

Fontos szempont volt a meglévő zöldterületek megtartása és bővítése, a pihenőpark jelleg erősítése vízes elemmel és utcabútorokkal, valamint nyilvános illemhelyet is kialakítanak. Elszórtnak játszóelemek is kerülnek a parkba, amelyeket zárható kerítés vesz majd körül. Középen közösségi teret hoznak létre, amelyet kisebb társaságok tudnak használni, körbeülni – zajos, tömegeket vonzó produkcióktól senkinek sem kell tartania. Egy feszített víztükrű medence is épül ide, alig pár centiméternyi vízzel. Nem csobog, nem lehet fürödni benne, de nagyon látványos lesz, és a párologásával hűsíti, frissíti a levegőt.

„A lakosságot is megkérdeztük, több fórumon is kikértük az itt élők véleményét” – mondta el a beruházás kapcsán Györffy Máté alpolgármester. A tervet jellemezve hozzátette, a felújítás után a Jókai tér közepén lévő parkos terület szorosabb kapcsolatba kerül a környezettel. Ez többek között annak köszön-

hető, hogy nagyobb lesz a park területe, az úttest és a teret övező járdák egy szintbe kerülnek. A járdafelületek szélesebbek lesznek és a tér nemcsak közepén lesz zöld, hanem a Jókai utca folytatásában új fasort is telepítenek.

„Nagyon sok vélemény hangzott el a térrel kapcsolatban. Voltak, akik több parkolót szerettek volna, mások egyáltalán nem akartak várakozóhelyeket, ebben a tekintetben is kompromisszum született” – mondta el az alpolgármester. Végeredményben ez azt jelenti, hogy csökken ugyan a parkolóhelyek száma – 79-ről 45-re –, azonban a mérleg másik serpenyőjében azt látjuk, hogy 260 négyzetméterrel nő a zöldfelület, ami nem elhanyagolható előrelépés abban a kerületben, ahol az egyik a legkisebb az egy főre jutó közterületi parkfelület aránya.

Megoldásokat a problémákra

„Hosszú évek sikertelen közbeszerzési eljárásai után sikerült végre elkezdni a tér felújítását. Ez jelenleg érzékenyen érinti az itt élőket, hiszen a tér körül rengeteg parkolóhely szűnt meg, és csak gyalogosan lehet közlekedni a Jókai utca és a Mozsár utca felé” – erről már Kecskés Balázs (képünkön), a tér egy részét is magában foglaló 4-es terézvárosi választókerület DK-s képviselője beszélt. A tér és környéke közlekedése

Csepregi Botond

alapjában véve megváltozott: a Mozsár utca Jókai tér felé eső részét teljesen lezárták, az autóforgalom ezen a szakaszon megszűnt, illetve a Jókai utca meghosszabbítását jelentő térrészen kétirányú forgalmat kellett bevezetni, és minden irányból óránként 30 kilométeres sebességhatárzás lépett életbe. A felújítás teljes ideje alatt zárva lesz a középső park.

„Mindez fennakadásokat okoz az autóforgalomban, azonban ügyeltünk arra, hogy a gyalogosközlekedést a tér lezárása ne érintse érdemben. Körbejárható a tér, ami a felújítás végéig így is marad” – mondta Kecskés Balázs, hozzátéve, körzeti képviselőként továbbra is várja az észrevételeket, tapasztalatokat, hogy gyorsan orvosolni lehessen a felmerülő problémákat.

Eddig is voltak megoldandó helyzetek, a lezárással több társasháznál, a Kolibri Színház és az itt található szálloda esetén is okoztak gondot az udvari parkolásban. Ezeket a problémákat lehetőség szerint kezelte az önkormányzat. A terület köztisztasági cége pedig azoknak a társasházaknak segít, amelyek kukáihoz nem tudnak betérni az FKF autói: a vállalat kollégái húzzák ki reggelente a kijelölt pontokra a szemeteseket, ahonnan a kivitelező munkatársai viszik vissza a társasházak elé. A parkolási helyzetet enyhítendő kizárólagos lakossági várakozási helyeket is kialakítottak a felújítás kezdete óta.

A Jókai tér – hűen névadójához – új funkciót is kap, hiszen a magyar irodalom tereként születik újjá: helyet ad majd 13+1, a magyar irodalom alakjaihoz kötődő idézetnek is.

„Terézvárosról elsőként talán nem az irodalmi kötődése jut eszünkbe, holott a Jókai tér környékén pezsgő irodalmi, kulturális élet volt korábban – erről Németh Helga Anna, a szintén érintett 2-es választóköri képviselője beszélt. – Éppen ezért a tér kialakításánál elsődleges szempontnak tekintjük, hogy a kapcsolódási pontokat – a terület és az irodalom között – megjelenítsük. A magyar irodalom jeles alakjai közül sokan éltek a területben és az ő ars poeticájukat szeretnénk újra életre hívni, az emlékezéssel pedig utat teremteni a művészetek, az irodalom felé.

Aki a Jókai tér új arcára, a több zöldre vagy éppen irodalmi nagyságaink gondolataira kíváncsi, még egy kicsit várnia kell: a felújítás várhatóan 2022 harmadik negyedévében fejeződik be.

Vizsgálódnak

Az október 5-i testületi ülésen Bálint György (MSZP) képviselő javaslatára felállt egy vizsgálóbizottság, amely a Jókai tér felújítására vonatkozó közbeszerzést vizsgálja át. A munkát Óvári Gyula fideszes képviselő vezeti, aki arról tájékoztatót, hogy az alkalmi bizottság két ülésen már túl van, harmadik, várhatóan utolsó tanácskozásán pedig befejezi munkáját. A vizsgálat eredményéről a bizottságnak a november 30-a utáni első testületi ülésen kell beszámolnia.

Így lesz a Jókaiból a magyar irodalom tere

„Nem szoktunk így gondolni rá, de nagy biztonsággal kijelenthető, hogy Terézváros kitüntetett helyen szerepel a magyar művelődéstörténetben és ezen belül az irodalomban. Nemcsak éltek és haltak itt íróink, költőink közül (Ady Endrének és Pilinszky Jánosnak is a kerületben volt az utolsó otthona), de az irodalmi, művészeti élet színtereként szolgáló kávéházak közül is sok ezen a környéken működött – huszonöt ilyen számoltam össze. Olyan kulturális intézmények otthona a kerület, mint a Magyar Írószövetség, színházak sorakoznak többek között a pesti Broadwayn, és amit talán kevesen tudnak, nemcsak a múltban, hanem most is több fontos könyvkiadó működik itt. De elég arra gondolni, hogy az Andrássy úton szerkesztették a múlt század 30-as éveiben nemcsak a Nyugatot, hanem »riválisát«, az Új Időket is. Adta tehát magát az ötlet – ha jól tudom, ehhez Bundula Csaba képviselőnek is köze volt –, hogy a Terézváros egykori lakójáról és országgyűlési képviselőről, Jókai Mórról – akinek a születésnapja a magyar széppróza napja – elnevezett közterület a magyar irodalom tereként szülessen újjá” – mondta Nyáry Krisztián író, irodalomtörténész, aki az önkormányzat felkérésére (a kerületiektől beérkezett ötletek után) tartalommal töltötte meg a magyar irodalom tere koncepciót.

Az elképzelés úgy ölt majd testet, hogy a Jókai tér közepén található parkban tizenhárom speciális anyagból, kionból készült tömbre, illetve a most kialakítandó sekély medence alá rövid idézetek kerülnek. Nyáry Krisztián ezekre a szövegekre tett javaslatot, olyan egykori szerzőket megidézve, akik kötődtek Terézvároshoz. Nemcsak azokat vette számításba, akik a kerületben éltek, hanem azokat is, akik munkássága például az említett kávézókhoz – közte a talán legismertebb irodalmi helyhez, a mostani Írók Boltja helyén működött Japán Kávéházhoz – kapcsolódott.

„Eddigi tudásom alapján is sejtettem, hogy sok terézvárosi kötődésű szerzőt talállok majd, azonban meglepődtem, hogy ennyien vannak” – mondta Nyáry Krisztián, aki nemcsak az irodalmon keresztül kötődik a projekthez, hanem már az edesanyja is Terézvárosban született, ő maga pedig a Rippel-Rónai utcában nőtt fel. Törekedett arra, hogy költő és prózaíró, szóragoztató és magas irodalmi szerző egyaránt

szerepeljen a válogatásban. „Fontosnak tartottam, hogy ne csak a mégoly jó, de kevesek által ismert szerzők közül válogassunk. A kiválasztottak nevének mondanía kell valamit egy irodalomból érettségizett embernek” – tette hozzá az irodalomtörténész, aki számára az is kihívást jelentett, hogy az idézetek nem lehetnek hosszúak (legfeljebb 90 karakteresek) és valamilyen módon utalniuk kell szerzőik életművére,

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKEZTŐSÉG

ars poeticájára. A teljes névsort mellőzve – az legyen a jövőbeni átadás utáni pillanatok meglepetése – azért elárulhatjuk, a főhelyre kerülő Jókai mellett olvashatunk egy-egy gondolatot József Attilától, aki évekig élt nővérénél a Lovag utcában, valamint A Pál utcai fiúk szerzőjétől, Molnár Ferencről, akinek a Japán Kávéház volt a törzshelye.

Nyáry Krisztián szerint fontos lenne, ha a magyar irodalom tere nem önmagában álló kezdeményezés lenne Terézváros életében, hanem ebből kiindulva irodalmi helyszíneként is számon tartanánk Budapest e szegletét. Erre is tett néhány továbbgondolandó javaslatot, többek között csendes szabadtéri irodalmi rendezvények (az itt működő intézmények bevonásával), egy díj alapítása, valamint az egyre népszerűbb városi séta műfajának a témára hangszerelése szerepel az ötletei között.

Otthontartó segítség

FOTÓ: BEREZ VALTER/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

A jövőre 25 éves kerületi otthonápolási szolgálat abban segít, hogy a beteg a kórházi kezelés után mielőbb hazakerülhessen vagy éppen egy krónikus betegség esetén minél tovább maradhasson megszokott környezetében. A munkát fél éve irányító szakápolási vezető, Volenszki Zsuzsanna beszélt a feladatukat érintő kihívásokról és korlátokról, róla pedig kiderült, hogy fiatalon egész más pályára készült.

Dobi Ágnes

”

A legnagyobb kihívás megoldást találni azokra a helyzetekre, amikor az előírások és az emberség, szakmaiság diktátumai ütköznek.

A Terézvárosi Gondozó Szolgálat (Tegosz) otthonápolási szolgálata jövőre negyedszázados évfordulót ünnepel: 1997 óta látják el azokat a kerületben élőket, akiknek szakápoló-, gyógytornász-, logopédus-, fizioterápiás asszisztens segítségére van szükségük a felépülésükhöz, tartós betegségek esetén állapotuk javításához, szinten tartásához. Az ellátás célja, hogy egy-egy műtet vagy kórházi kezelést követően az ellátottak mielőbb hazakerülhessenek vagy krónikus betegségük esetén minél tovább otthonukban maradhassanak és a megszokott környezetükben részesüljenek személyre szabott szakápolásban. Terézvárosban ezt a feladatot egy hatfős csapat látja el, a munkájukat bő fél éve Volenszki Zsuzsanna szakápolási vezető szervezi és irányítja.

Kötött pályán

„Az otthonápolási szolgálat kötött pályán mozog, tevékenységét jogszabályok határozzák meg, amelyek többnyire az ellátóknak és az ellátottaknak egyaránt jó és biztonságos feltételeket teremtenek. A szakápolást kórházi vagy rendelőintézeti szakorvos kéri – kezdte munkájuk bemutatását az ápolási vezető. – A kérelem a kórismén túl részletesen tartalmazza, hogy a betegnek hány alkalommal, illetve hogy milyen kezelésre van szüksége. A szakorvosi javaslat a háziorvoshoz kerül, aki megkeresi a szolgálatot és elrendeli az ellátást. A dokumentum érkezése után lehetőleg még aznap felvesszük a kapcsolatot, egyeztetjük az első vizit időpontját.”

Az otthonápolás azonban nem minden esetben illeszkedik az ellátottak igényeihez – ennek épp a korábban említett kötöttségek szabnak gátat.

„Az ellátást az Országos Egészségbiztosító Pénztár finanszírozza, így az a betegek számára ingyenes. Egy szakorvosi javaslat három hónapig érvényes, ez idő alatt a kezelést meg kell kezdeni. Egy évben, 365 nap alatt, ellátottanként legfeljebb 64 vizitet lehet elvégezni, ami egy krónikus betegnél, krónikus sebnél gyakran

nem elegendő. Ilyenkor kezdeményezzük a kezelés folytatását, a végső szót viszont az engedély kiadója, az OEP mondja ki” – mondja Volenszki Zsuzsanna, hozzátéve, az éves kvótát is az egészségbiztosító határozza meg. Ez Terézvárosban az otthonápolási szolgálat esetén évente 3300, havonta 275 vizitet jelent; ennek 51 százalékát a szakápolási feladatok, a többi részét pedig a gyógytorna, a logopédia és a fizikoterápia teszi ki. Bár a szolgáltatnál minden álláshely betöltött, mégis várólista alakul ki, jelenleg gyógytornászati kezelésre nagyjából egy hónapot kell várni.

Nagy csavar

Sajnos előfordul, teszi hozzá a szakápolási vezető, hogy a szabályok betartása mellett a gondozott nem biztos, hogy hozzájut a szükséges ellátásokhoz. Volenszki Zsuzsanna számára ezért az a legnagyobb kihívás, hogy megoldást találjon azokra a helyzetekre, amikor az előírások és az emberség, szakmaiság diktátumai ütköznek. A maga részéről minden olyan pillanatért hálás, amikor a segítségükkel például egy magatehetetlen ember önellátóvá válik, egy beszédképtelenségét elvesztett beteg újra megszólal vagy ha legalább a fájdalmait enyhülnek az ápoltnak.

Segítő szakmában dolgozik évtizedek óta, pedig fiatalon mást tervezett. „Gyerekkoromban a »Mi lesz, ha nagy leszel?« kérdésre gondolkodás nélkül vágtam rá, hogy tolmács. Két tannyelvű gimnáziumba jártam, három nyelvet, szlovákot, orosz, angolt tanultam.” Később elbizonytalanodott, és amolyan „mit veszíthet” alapon, szakképesítés nélkül az egészségügybe került. Megszerette, folyamatosan képezte magát, míg 22 év után nemcsak ő, de a családja is belefáradt a kiszámíthatatlan időbeosztásába, abba, hogy az ünnepi asztalnál túl sokszor maradt üresen a széke.

A szociális szférába váltva dolgozott a Máltai Szeretetszolgálat hajléktalanokat ellátó intézményének főnővéreként, a Dózsa György úti idősek otthona vezető ápolójaként, majd szakmai vezetőjeként, a Covid alatt pedig az erzsébetvárosi humánszolgáltató központ egészségügyért felelős igazgatóhelyetteseként. Ha kívánhatna, Volenszki Zsuzsanna pénzt szeretne, de nem magának: legyen annyi forrás a szociális ágazatban, hogy az ott dolgozókat anyagilag megbecsüljék. Szerinte ugyanis ez a feltétele annak, hogy jó képességű, emberileg, pszichésen alkalmas emberek dolgozzanak az ellátottakkal.

Fénybe borult tökfejek

Bohóc- és kalózpofa, cicaarc, halloweeni Pinokkió, maszkos és a saját belsejét kihányó, no meg persze hagyományos tóklámpások is készültek a terézvárosi tökfesztiválon.

Csejtei Orsolya

Már négy óra előtt hosszú sor kígyózott a Hunyadi téri parkban október 30-án, volt, aki azt mondta, két éve lemaradt a fesztiválról, azóta várja, hogy nyilvánosan bizonyíthasson. Mások is arról számoltak be, készültek a rendezvényre: tervekkel és számszámokkal érkeztek. Egy apuka fűrészt, egy másik akkus fűrőgépet villantott bizonyítékként, a gyerekek pedig már a tökért való sorban állás közben pontos és részletes személyleírást adtak a fejükben lévő tökfíguarákról.

„Tavaly a Covid miatt elmaradt, de az idén úgy döntöttünk, nem múlhat el a terézvárosi őszi tökfesztivál nélkül – magyarázta a rendezvényt szervező Terézvárosi Közrendjéért és Közbiztonságáért Közalapítvány elnöke, Tőreki Milán. – A TEKA magára vállalta a szervezést, hoztunk rengeteg tököt, faragókészletet és mécsest, az ott lévőknek csupán annyi volt a dolguk, hogy elkészítsék a legtökösebb lámpásokat.”

Mazsola, Tádé és a szellemház

Brigi és Benjamin, anya és fia, akik két éve első díjat nyertek – akkor egy boszorkány és egy emberevő szörny, a szájából kilógó véres lábbal juttatta őket a dobogó legfelső fokára –, ismét győzni jöttek. Nem bízták a véletlenre: Benjamin már otthon elkészítette Mazsola és Tádé tóklakához agyagból és gyurmából az en-

teriőrt, no és Mazsolát; Brigi pedig egy párnát belezett ki, hogy jó előre hajnak valót készítsen tök jó fej bohócának – az idén mindketten bronzérmesek lettek.

Igazi családi program kerekedett a tökfarsángból: kicsi és nagy, fiatal és idős, ahol csak egy talpalatnyi helyet talált, hatalmas elánnal és lelkesen skalpolt, fűrt, faragott. A fesztiválózókat a nehézségek sem riasztották vissza: vagy a tökök voltak túl kemények, vagy a faragókészletet nem a legtökösebb műanyagból faragták, mert amint zöldséget (valójában gyümölcsöt) értek, hajlottak, törtek, elferdültek. Domi szellemházat csinált volna, de mivel a minifűrész nem bírt az aprócska ablakkitörésekkel, így találékonyan megrajzolta azokat filccel. A szélesen vigyorgó és rémsztően vicsorgó tökfejek mellett pedig tűzoltók, lángszonglőrök és arcfestők garantálták a jó hangulatot.

Jövőre több tök lesz

Olyan sokan voltak kíváncsiak a rendezvényre, hogy hiába a rengeteg tök, akadt, akinek nem jutott faragnivaló. Két testvér, Csongor és Csánád is hoppon maradt, már biggyedt a szájuk lefelé, de aztán megvigasztalta őket, hogy az újságban mesélhetnek az itt és most el nem

FOTÓK: BEREZ VALTER/KÉPSZERKESZTŐSÉG

készült tóklámpásukról. Egy csontvázarcot terveztek, homlokot ráncoló, mérges szemekkel és vicsorgó, alig fogas szájjal.

„Amikor láttuk a délutáni sort, munkatársaimmal azonnal elindultunk, hogy a környék összes fellelhető tökét és kését megvásároljuk – meséli Tőreki Milán –, de így is volt jó néhány később érkező, akinek nem tudtunk adni. Őket egyéb programokkal és ajándékokkal próbáltuk kárpótolni. Már most biztos: jövőre meg erősített készletekkel készülünk.”

Minden gyerek nyert valamit

Amíg készültek a versenyművek, addig dr. Beleznay Zsuzsanna alpolgármester, az esemény konferanszié-házigazdaja hivatalosan is megnyitotta a rendezvényt, majd Jurás-Pálkás Gábor tűzoltó százados hívta fel a jelenlévők figyelmét a halottak napja és az advent környéki időszakban gyakran használt mécsesek veszélyeire, illetve adott néhány praktikus tanácsot: mit tegyünk, ha esetleg megtörtént a baj, és már lángol a komód.

Mire besötétedett, a lámpások is elkészültek. A zsűrinek a Lángoló leguának tűzszonglőrduó adott kis időt a tökök szemrevételezésére. A díjakat dr. Beleznay Zsuzsanna és Temesvári Szilvia alpolgármester közösen adta át a nyerteseknek. Két harmadik, két második és két első helyezettet hirdettek, emellett kiosztottak jó néhány különdíjat a látszatra biztosan gyerek faragta „hagyományos” lámpásokért is, hogy minél többen örüljenek.

FOTÓ: ANCSIN GÁBOR/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Közös irány, közös célok

„Elsősorban a Terézvárost érintő fővárosi fejlesztésekről volt szó a találkozón. Így kiemelten beszéltünk az Andrássy útról, ahol rövid távon feladatunk az Oktogon és a Vörösmarty utca közötti, felszedett műgyep alatti zöldterület megújítása, hosszabb időtávban gondolkodva pedig felmerül a forgalomcsökkentés” – mondta Soproni Tamás arról a november eleji találkozóról, amely Terézváros polgármestere és Karácsony Gergely főpolgármester között zajlott. A megbeszélésen felmerült az uniós források jövőbeni felhasználása: a területfejlesztési TOP plusz pályázatok 60 milliárd forintot jelenthetnének Budapest számára. A tervek mellett szó volt a jelenleg futó, illetve előkészítés alatt álló projektekről, így a TÉR_KÖZ pályázati támogatással megújuló Jókai térről, valamint a Podmaniczky utca körúton belüli szakaszának hamarosan induló felújításáról. Az előbbi fővárosi forrásból valósul meg kerületi kivitelezésben, utóbbi a főváros projektje. Az augusztusban – Budapesten elsőként Terézvárosban – elindult kizárólagos lakossági parkolás jól jelzi a kerület és a főváros szoros együttműködését, és ehhez kötődik az úgynevezett mikromobilitási pontok kialakítása, amelyek a közösségi és magánhasználatú rollerek, bringák parkolására szolgálnak majd. Ezek létrehozása még az idén elindul Terézvárosban, és a találkozón az is kiderült, hogy a fővárosi kezelésű területeken a főváros finanszírozza a pontok kialakítását.

Ismét egymilliárd forint a városlakók ötleteire

Újra ötletelésre hív a Fővárosi Önkormányzat: a közösségi költségvetés elnevezésű programban három kategóriában, összesen 1 milliárd forint értékben valósít meg lakossági fejlesztési ötleteket az önkormányzat. Minden 16 év feletti budapesti hozhatja az ötleteit, amelyek a beérkezés után egy szakmai szűrésen esnek át, majd a véletlenszerűen kiválasztottakból álló közösségi költségvetési tanács tesz javaslatot a szavazólapokra kerülő ötletekről. Ezekre a budapestiek voksolhatnak, és a legtöbb szavazatot gyűjtő, valamint a keretösszegbe beleférfő tervek valósulnak meg. Mindhárom kategóriában 333 millió forint áll rendelkezésre (és marad 1 millió forint tartalék), a keretösszegekből kategóriánként 4-4 kisprojekt (legfeljebb 50 millió forintos keret) és 1-1 nagyprojekt (50–133 millió forint) futhat be győztesként. A három kategória a következő: a Zöld Budapest a környezettudatosságot, a klímaváltozásra felkészítő projekteket foglalja magában; az Esélyteremtő Budapest kategória célja a társadalmi különbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű közösségek segítése; a Nyitott Budapest címszó a város közösségei, illetve a budapestiek és a főváros közötti együttműködések fejlesztését szolgálja. Az ötleteket 2022. január 31-ig lehet beadni az [Otlet.budapest.hu](https://otlet.budapest.hu) oldalon keresztül, ahol részletes információkat is találnak.

Megállóhely-áthelyezés a Blaha Lujza téren Relocated stop at Blaha Lujza tér

November végéig – a zajló felújítás miatt – nem a megszokott helyen állnak meg a Blaha Lujza téren a Rákóczi úton közlekedő buszok. A Keleti pályaudvar irányába közlekedő járatokra november 30-a reggelig a Rákóczi út körúton kívüli szakaszán, a Csokonai utca kereszteződésénél lehet felszállni.

Az oldalt
összeállította:
Csepregi
Botond

ADJ EGY JÓ ÖTLETET!
Te mit fejlesztenél Budapesten?
Küldd be az ötleted
2022. január 31-ig az
otlet.budapest.hu oldalon!

ZSEPPARKOT
SZERETNÉK
AZ UTCÁMBA

ÁLLATTERÁPIÁS
PROGRAMOKAT
OVISOKNAK ÉS
IDŐSEKNEK

TESZTELJÜNK
VILÁGÍTÓ ÚTBURKOLATOT
BÍRKUUTAN

KÖZÖSSÉGI
KÖLTSÉGVETÉS
otlet.budapest.hu

Közösségi gyűlésre várják a budapestieket

Tízezer meghívót küldtek ki a fővárostól a második közösségi gyűlésére. A fórum célja, hogy a résztvevők alaposabban megvitassanak egy-egy témát, majd javaslatot tegyenek a döntéshozók felé. A gyűlésen megjelentek a lakosság összetételét tükröző mintát képeznek, így a meghívásnál és a résztvevők végső kiválasztásánál figyelembe veszik az életkort, a nemet, az iskolai végzettséget és a lakóhelyet is. A csoport két hétvégén keresztül hallgat szakértői előadásokat, amelyeket részletesen megvitát. Az idei téma: hogyan reagáljon a főváros az Európai Unió előtt álló kihívásokra. A gyűlésre a meghívó utáni jelentkezés a <https://kozosssegigyules.budapest.hu/oldalon> lehetséges.

Megérkezett a Telenor új, vezetékes szolgáltatása a VI. kerületbe is

100% stabilitás, 50% kedvezmény a Telenor IrodaNettel

Csatlakozz vállalkozásoddal, és két év hűség esetén 3 hónapig elengedjük a havidíjad felét!

telenor
BUSINESS

**Telenor
IrodaNet 300**

Az első 3 hónapban már akár

2 500 Ft-tól

Vezetékes hálózatunkat folyamatosan fejlesztjük. Tájékozódj honlapunkon, hogy nálad is elérhető-e már! A kedvezmény a 2021. október 7-től december 31-ig leadott megrendelésekre érvényes, üzleti, számlás, hangalapú mobil előfizetés mellé, 2 év hűségidővel, e-Komfort csomaggal. A havidíj nettóban értendő. Részletek a Telenor üzletekben vagy a www.telenor.hu/uzleti/irodanet oldalon.

Séták tragikus befejezéssel

A melegek könnyebben válhattak bűncselekmények áldozatává a szocializmusban, az országhatárok megnyitásával pedig csak nőtt a kiszolgáltatottság – ez sokszor kötődött a Nyugati pályaudvarhoz mint bűnügyi gócponthez. A kerület „bűnös” múltjának egy szeletére a már-már elfeledett eseteket felkutató bűnügyi újságíró szerzőnk jóvoltából tekintünk vissza.

„A homoszexualitás mind orvosi, mind kriminalisztikai szempontból komoly problémát jelent” – indul egy 1956-os tanulmány, amely a rendőrség szakmai folyóiratában, a Rendőrségi Szemlében jelent meg. A szerzők (dr. Földes Vilmos rendőr százados és Sugár Frigyes rendőr hadnagy) minősítését az orvosi szempontokat illetően nem kommentálnám, abban viszont vitathatatlanul igazuk volt a szerzőknek, hogy a homoszexualitás bűnügyi szempontból problémát jelentett. Ne felejtjük el, hogy az ötvenes években járnunk, amikor „a férfiak között véghez vitt fajtalanság” Magyarországon még bűncselekménynek számított – egészen 1961-ig, az új Büntető törvénykönyv elfogadásáig (a most már idegenül hangzó kifejezés egészen 2002-ig szerepelt a Btk.-ban). A homoszexualitást az NSZK-ban csak 1969-ben, míg a románoknál 1996-ban dekriminalizálták. Ez persze egyáltalán nem azt jelenti, hogy Magyarországon a dekriminalizáció után könnyű volt melegnek lenni, és amikor ezt említem, szigorúan a bűnügyi szempontok mentén teszem. A problémát pedig azt jelentette, hogy a rejtőzködő életmód, a megkülönböztetés miatt a melegek könnyebben váltak bűncselekmények – nem egyszer gyilkosságok – áldozatává.

Találkahelyek a nagyvárosban

„Egyszer a rádióban beszéltem a homoszexuálisok sérelmére elkövetett emberölésről, arról, hogyan védekezzenek. Volt, aki a fejemhez vágta: mi az, te

véded őket? Nekünk kötelességünk az emberi élet védelme, akárkiről van is szó. De nem ezt válaszoltam. Megkérdeztem: tudod-e, hogy valaki miért homoszexuális, mi az oka, tehet-e róla, tudod-e, hogy mit érez, amikor megütik, leköpi, amikor össze-súgnak a háta mögött? Nem válaszolt, illetve igen, de csak ennyit: a buzi az buzi, fűj! Hát ugye ezzel az állásponttal már nem lehet vitatkozni” – ezt már Láposi Lőrinc, a legendás gyilkossági nyomozó írta a hetvenes évek végén, amikor a meleg ellen elkövetett gyilkosságokkal kapcsolatos tapasztalatait osztotta meg a Lobogó című lapban. A szexuális orientáció nem köthető helyszínekhez, a hozzájuk kötődő bűncselekmények viszont már igen: így érkezünk meg Budapest frekventált csomópontjához, a Nyugati pályaudvarhoz és környékéhez. Azt talán felesleges ecsetelni, hogy egy világáros hatalmas átmenő forgalmú csomópontja bűnelkövetés szempontjából miért nagyszerű terep: az emberek jönnek-mennek, a tömeg hatalmas, könnyen kereket lehet oldani akár az ország egyik végébe vagy a határon túlra.

A múlt eseteihez hozzátartozik az is, hogy – ellenében a 21. századdal, amikor már nem feltétlenül kell kimenni az utcára, hogy két ember bármilyen ismeretséget kössön – a hatvanas-hetvenes évek Budapestjén informális pontok szolgáltak arra, ahol a melegek megismerkedhettek egymással. Sokszor magányos, esetenként tehetősebb öregurak voltak ők, akik nehezen találtak maguknak partnert, ezért kénytelenek voltak nekivágni ezeknek a csomópontoknak (a Nyugati mellett a Keleti pályaudvar szintén ilyen volt, de a legtöbb korabeli forrás a Duna-korzót is említi). Ezeknek az alkalmi partnerkereső sétáknak azonban gyakran rossz vége lett: sokszor bukkantak fel olyan alakok, akik nem melegek voltak, csak könnyen szerettek volna pénzhez jutni.

Meghalni tizenhárom forintért

Bíró Lajos a Vörösmarty utcában lakott egy első emeleti lakásban. Homoszexuális lévén nem volt ismeretlen a rendőrök előtt, a melegeket ugyanis még listázták Magyarországon, őt pedig már többször megverték és kirabolták, amikor alkalmi ismerősöket vitt fel magához a Nyugatitól. A rendőrök figyelmeztették is, hogy vigyázzon, 1970 februárjában azonban holtan találták a lakásában. Gyilkosát, egy 22 éves fiatal férfit hamarosan elfogták, és kiderült, hogy „egyszerű” rablógyilkosság történt.

Bíró egy szokásos pályaudvari sétáján akadt össze későbbi gyilkosával, Z. Gáborral, egy pilisi mész-kőbánya munkásával, aki éppen az egyik padon aludt. Ez is a terv része volt, a férfi ugyanis nem volt kezdő, tisztában volt vele, hogy egy homoszexuálisal van dolga. Amikor Bíró meghívta magához éjszákára, pontosan tudta, mit kell cserébe nyújtania az

99

Ezeknek az alkalmi partnerkereső sétáknak gyakran rossz vége lett: sokszor bukkantak fel olyan alakok, akik nem melegek voltak, csak könnyen szerettek volna pénzhez jutni.

idős férfinak. Fel is mentek a szépen berendezett Vörösmarty utcai lakásba, Bíró pedig másnap reggel már nem kelt fel. A tettes egy ólomkristály vázával szétverte a fejét, késsel összeszurkálta, majd összekötözve az ágynevetartóba tette. Z. Gábor nem volt homoszexuális. És hogy mennyit ér egy élet? A férfinak négy ingért, két pulóverért, pár zsebkendőért és 13 forint készpénzért kellett meghalnia.

Ez tehát egy tipikus, meleg ellen elkövetett bűncselekmény volt, amiből azért lett ügy és azért maradt írásos nyoma, mert a legrosszabb véget ért. Az ellenük elkövetett lopások, rablások sokszor nem is kerültek napvilágra, hiszen a sértett nem szaladt a rendőrségre, mert akkor fel kellett volna fednie önmagát. Ezért voltak a melegek kiemelten veszélyes helyzetben, ugyanis a bűnözők utaztak arra, hogy az ellenük elkövetett bűntények esetén kisebb a lebukás veszélye.

„Másodosztályú strichelőhely”

A helyzet ilyen szempontból sokkal rosszabbá vált a rendszerváltás után. A homoszexualitás már nem számított akkora tabutémának, mint a Kádár-korszakban, de a határok megnyitásával komoly konkurenciával kerültek szembe a magyar meleg (vagy melegekre utazó) prostituáltak. Vagyis maradt a homoszexuálisok kiszolgáltatottsága. A Kurír 1995-ös, Van, aki melegen szereti című riportja szerint a szexturizmus központjává vált Budapestre nyugatról érkeztek a vevők, keletről az alanyok. Bűnelkövetés szempontjából ekkor a Népliget számított a legveszélyesebb helynek, de a Nyugati pályaudvar környéke sem sokkal maradhatott le. A különbség annyi volt, hogy míg a Népligetben már a helyszínen, az éjszaka sötétjében megverték és kirabolták a szexuális lé-

gyott lehetősége miatt érkező áldozatot, a Nyugatinál „csak” az ismeretség köttetett meg, majd – mint ahogyan az előző rendszerben is – a továbbiak már egy közeli lakáson folytatódhattak.

Az ilyen jellegű bűncselekmények ekkoriban annyira elszaporodtak, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányságon külön csoport alakult, amelynek az volt a feladata, hogy ellenőrizze a külföldi és a magyar meleg prostituáltakat. A Nyugati pályaudvart „másodosztályú strichelőhelyként” emlegették – volt ott minden. Bűnügyileg olyan fertőzőtnek számított, hogy „pusztán az itteni járőrözésből meg tudnának élni”. Sok volt errefelé a román állampolgárságú fiatal, akik munkakeresés céljából vonatoztak Budapestre. Vagy eleve azért, mert úgy hallották, van ott könnyebb pénzkereseti lehetőség is. „Nem csináltak ők semmit, csak békésen ücsörögtek. Hogy ez egy homoszexuális találkahely? Na ne! Ők tökéletesen egészségesek, sőt kimondott nőfalók!” – írta ezzel kapcsolatban nem minden ironia nélkül Kiss Katalin, a Kurír újságírója. Az ilyen bűncselekmények nagy részében külföldi, főként román prostituáltak voltak az elkövetők, akiket nem volt könnyű megfogni. Sokszor azonnal hazautaztak, hogy aztán teljesen más iratokkal térjenek vissza.

Nincs pénz, nincs tettes

A másik probléma a magyar rendőrség pénzhánya volt. Számítógépes nyilvántartás nélkül esély sem mutatkozott a hatékony munkavégzésre. Ezért is történhetett meg, hogy olykor a legsúlyosabb, melegeket ért bűncselekmények is felderítetlenek maradtak. A korabeli hírek alapján ilyen volt annak a Király utcai lakosnak az esete is, akit a kilencvenes évek közepén több késszúrással öltek meg. Csányi Sándor holtteste 3-4 napja feküdt a lakásban, amikor erős szag tűnt fel a szomszédoknak. A laikusnak is nyilvánvaló volt, hogy rablógyilkosság történt. A megölt „háziúrral” kapcsolatban kiderült, hogy homoszexuális kapcsolatokat tartott elsősorban Romániából érkezett férfakkal, törzshelye pedig a Nyugati pályaudvar volt. A lapok egy E. Emil nevezetű férfit emlegettek mint állandó kapcsolatot, de az illetőnek nyoma veszett.

Kovács Béla nyugállományú rendőr alezredes említett nekem egy ugyancsak felderítetlen kerületi gyilkosságot, ahol szintén meleg volt az áldozat. A Király utcai esethez hasonlóan a kilencvenes években történt ez is, Kovács – aki magyar válogatott futballistából lett az Országos Rendőr-főkapitányság kiemelt főnyomozója – emlékei szerint egy Andrássy úti félemeleti lakásban. „A homoszexuális, jó anyagi helyzetben lévő, kopasz férfi egyedül élt. Az is megmaradt bennem, hogy miután megölték, a kutyáját betették a mikróba és gyakorlatilag megsütötték. Mi találtuk meg” – mesélte a Terézváros magazinnak Kovács, aki szerint a gyilkosság és egy másik, III. kerületben történt, ugyancsak homoszexuális emberölés között lehetett összefüggés, de mindkettő felderítetlen maradt. Ahogy annyi ilyen eset – amelyek sokszor egy a Nyugatihoz indult ártalmatlan sétával vettek irányt a tragikus befejezés felé.

Dulai Péter

FOTÓK: FORTEPAN/MAGYAR RENDŐR

FOTÓK: HARTYÁNYI NORBERT/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Luxus és tradíció

Tudják, hogy az Andrássy úton van Budapest legkisebb lakása és hogy mire volt jó Buchwald-széket bérelni? A Sétaműhely fülessel felszerelt túráján a címet adó luxuson és tradíción kívül ezekre a kérdésekre is választ kapunk. Ha ez nem lenne elég, Görbe Márk művészettörténész saftos anekdotákkal és titkos családi történetekkel fűszerezi a bérpalotákról, azok gazdag és előkelő lakóiról, porcelánokról, parfümökről és szőnyegekről szóló meséit.

Bevallom, az előzetesen meghirdetett háromórás időtartam miatt hosszabb sétára készültem, de a Sétaműhely sztársétavezetője, Görbe Márk nem kilométerekben, sokkal inkább egy időutazás emlékegségeiben méri a kultúrtúra távját. Térben csupán az Erzsébet téri Danubius-kúttól az Operáig terjedő Andrássy úti szakaszt jártuk be, időben azonban évszázadokat „repkedtünk”, ráadásul olyan intim életszösszenetekbe pillanthattunk bele, hogy a szemérmesebbek akár történelmi „kukkolónak” is érezhették magukat, annak minden izgalomával és a múltat jelenné varázsoló élményével. Már önmagában Márk különös jelenség, ahogy az idegenvezetőktől megszokott esernyő helyett összecukható kis sámlival a kezében vezeti alkalmi csapatát egyik történetből a másikba. Amikor megáll, felpattan a sámlira, mellényéből zsebóra láncja villan és az övcsatját sem lehet figyelmen kívül hagyni – naná, hogy a túra egy pontján szerepet kapnak, válltáskája meg feneketlen Mary Poppins-táska.

Milliárdokat hozó hashajtó

Az Andrássy út Budapest Champs-Élysées-je, a főváros legelegánsabb palotabérházainak helye. Megépítése a 19. század második felének egyik legnagyobb vállalkozása volt, építészek és művészek élgárdája vett részt az épületek megalkotásában, a város akkori legdrágább területén, arisztokraták, tehetős nagypolgárok, meggazdagodott kereskedők tudtak itt szert tenni telekre. Rögtön a sugárút ele-

jén, a 3-as számú házat is egy feltörekvő üzletember, a kereskedősegédből szikvízgyárossá avanzsált Saxlehner András építtette.

Sikerét rendkívüli üzleti érzékének és nagyvonalúságának köszönheti: amikor egy paraszt bácsi arról panaszkodott neki, hogy hiába fúratja egyik kutat a másik után a földjein, mindből csak bűdös víz jön, Saxlehner bevizsgáltatta azt, majd mikor kiderült, hogy a víz gyógyhatású, négyszeres áron megvásárolta a földeket a bácsitól. A keserűvízgyártásból szerzett gazdagságból nemcsak az Andrássy út egyik legdrágább telkére futotta, de a házat a kor egyik legmenőbb sztárpépítészevel, a Hunyadi csarnokot is jegyző Czigler Győzővel tervezettette meg rá, a homlokzatot teljes egészében kőből faragtatta ki, amelyre a kor legjobb művészei formáztak görög-római isteneket. A lépcsőházat és a lakását Lotz Károly és tanítványai festették ki.

Az 1863 óta gyártott, leginkább székrekedésre javallott Hunyadi János keserűsós gyógyvízről a korabeli szlogen így szólt: „Jogosítvány nélkül hajtja, egészségét rendben tartja...”

A miniszterelnök zabigyerke

A túra következő állomásaként kis kitérőt tettünk a kisföldalatti Bajcsy-Zsilinszky úti megállójába, ahol a korban „aranyetrónak” nevezett kéregvasút létrejöttének részletein kívül Görbe Márk többek között egy családi anekdotával is megörvendeztette a jelenlévőket. „Nálunk úgy tartották, hogy eredetileg

csak a Deák térig ment volna a földalatti – mesélte –, de végül Rémy Róbert (Márk sokadik felmenője – *a szerk.*) kérésére megtoldották plusz egy megállóval.” A Fővárosi Tanács tagjaként, afféle politikusi húzásként kilobbizta, hogy a Vörösmarty téren legyen a végállomás, lévén komoly érdekeltségei voltak a környéken. „A Vigadót sógora, Géza bácsi bérelte, a Vigadó kioszkot és kávézót az egyik, a Váci utcai Nemzeti Szalont a másik fia, az Angol Királynő Szállót pedig a nászura vitte.”

Görbe Márk úgy sztorizik, fejből, ízesen, mintha a saját családi történeteit élné át újra meg újra – némiképp igaz is, hiszen imitt-amott belecsempésződik a történetbe egy dédnagymama vagy az üknagyapapa, aki Terézvárosban több kávézót is csődbe vitt. A feneketlen Mary Poppins-táskából előkerül temérdek fotó, amelynek zömét Márk maga fényképezte, amikor még be tudott slisszolni egy-egy amúgy zárt kapun.

Az Andrássy út 2. udvarára ténylegesen is bevzeti a csoportot, hogy beleszippanthassunk az eredeti salzburgi márványoszlopok, korabeli lanternák és reneszánsz falikutak gerjesztette levegőbe, hogy megmutassa, hol van Budapest legkisebb, 8 négyzetméteres lakása. A hely szellemét megidézve itt avat be minket gróf Andrássy Gyula szexuális életébe, aki állítólag Jókai nevelt lányának, Jókai Rózának volt az édesapja bal felől. „Nehezen lehetett volna a korban magasabb rangú apát találni egy zabigyereknek – mondta Márk némi megengedő pikírtséggel, amely rendkívül szórakoztató stílusát amúgy is jellemzi –, mint a miniszterelnök úr...”

Buchwald-szék 10 fillérért

Minden kulisszatitkot nem szeretnénk elárulni, higgyék el, egészen elképesztő bennfentességgel forgolódhatnak korabeli nagypolgári otthonokban és egykori Andrássy úti üzletekben, ha esetleg beneveznek a Sétaműhely luxust ígérő és minden szempontból luxust is adó sétájára. „Láthatnak”, ha sokszor csak a képzelőerejük révén is, a szocializmus linóleuma alól előbukkanó intarziás parkettákat, a varázstáska mélyéről előkerülő porceláncsészét, amelyet Szilvássy Margitnak, a múlt század ünnepeit opera-énekesnőjének tálalójából sikerült megszereznie a régiségekért is rajongó művészettörténésznek, vagy herendi bababilit, amellyel a kis Márk játszott óvodáskorában. Miközben az Andrássy úti paloták művészet- és építészettörténeti érdekességeit sem felejt el megemlíteni, elképesztőbbnél elképesztőbb sztorikba bonyolódva mesél például a Duna-korzóról ismerhető Buchwald-székeket gyártó Buchwald Sándorról, akinek bemutatóüzlete a Harkányi-palota aljában működött, az Andrássy út elején.

Buchwald állítólag abból gazdagodott meg, hogy 10 fillérért bérbe adta adott időre a székeket olyanoknak, aki nem léphettek be a Vigadó előtti elegáns kávéházba, a Hangli kioszkba, ahol külön asztalt kaptak a grófok és hercegek, külön a lóversenystálók tulajdonosai, külön a költők-írók és más notabi-

lítások. „Nem eshetett meg – meséli Márk –, hogy a hercegek közé disznókereskedők vagy újságírók keveredjenek. Akinek nem volt asztala, 10 fillérért bérelt egy Buchwald-széket, és nézhette azokat, akik bejutottak.”

Ellopott illatszerek

Egy röpké pillanatra megálltunk a Krúdytól oly jól ismert kiskocsmá, a Három holló hült helye előtt (ma Burberry üzlet) és megidéztek vezetőjét, a púpos Löffelmann Vilmost, a népnyelv szerint „Budapest Quasimodóját”. Majd betértünk a mai Madison Parfümériába, amelynek helyén még a 80-as években is az Opera Patika állt, amelyet 1888-ban alapított Török Sándor. Az eredeti hátsó berendezés még ma is azokat az időket idézi, amikor a Király utcai gyárakkal együtt a Török család afféle terézvárosi monopóliumként vitte a gyógyszer- és illatszergyártást. „Állítólag időnként eltűntek bizonyos darabok – avat be a szaftos részletekbe sétavezetőnk –, de aztán megtalálták a tolvajt: egy Darvas Sándor nevű kereskedősegéd volt az, aki a rendőrség által nyilvántartott kisasszonyoknak adta ezeket a kozmetikumokat bizonyos szolgáltatásért cserébe.”

A túra sok egyéb mellett érinti az Operaházat, némiképp a Balett Intézetet és amíg be nem zár végleg, a Hajós utcában lévő Agas szőnyegboltot is, ahol Görbe Márk olyan meglepetéssel szolgál, amitől sokaknak leesik az álla – no meg a tantusz.

A Sétaműhely Luxus és tradíció az Andrássy úton kultúrtörténeti túrájára legközelebb december 4-ére lehet benevezni.

”

Az 1863 óta gyártott, leginkább székrekedésre javallott Hunyadi János keserűsós gyógyvízről a korabeli szlogen így szólt: „Jogosítvány nélkül hajtja, egészségét rendben tartja...”

FOTÓK: BERECS VALTER/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Nagyszínpad!

Liszes kötényben, a hajtást csak egy pillanatra megszakítva keveredik elő valahonnan a háttérből Sábli Péter, a Kiskovács kézműves pékség tulajdonosa. A pult mögött már az egyetemi felvételi előtti üresjáratban besegítő fia, Gergő áll, illetve néhány szorgos segítő munkatárs, mert a reggeli pörgést csak így lehet gördülékenyen megoldani.

A terézvárosiak vevők a minőségi pékárura, ezért szerencsés volt az üzlethelyiség kiválasztása is a Nagymező utca közepén. „Nagyon hosszan kerestem megfelelő helyet Budapesten, aztán a korábban fehérneműboltként működő egységben rögtön megláttam a fantáziát. Tizenöt perc alatt meg is állapodtunk” – emlékszik vissza a kezdetekre Sábli Péter, ami persze csak egy hosszú út első lépéseit jelentette.

Balettszínpadtól a kemencéig

Az üzlet hatalmas üveglablaka inspiráló volt, de a beltéren rengeteget kellett alakítani, hogy alkalmas legyen a kézműves pékség számára. Végül a fiával ketten álltak neki, hogy egy nagypolgári miliőjű, békebeli pékséget varázsoljanak az egykori fehérneműbolt helyére. Elektromos meghajtású kemence foglalja el a helyiség központi magját, előtte a látványpult, hátul pedig zajlik a kőkemény, kézi erőt igénylő munka: dagasztás, keverés, formázás a végtelenségig.

Ha lehet mondani, Péter életútja korántsem tekinthető szokványosnak. Budapesti létére először egy kis Vas megyei településen nyitott pékséget, ahol hagyományos fatüzelésű kemencéből húzta elő a kovással készülő pékárut. Ja, és Péter autodidakta pék, nem tanulta, hanem kitapasztalta a mesterség összes csínját-bínját. De süsszünk vissza még egy kicsit az időben, a Vas megyei kitérő előtt a Magyar Állami

Operaház vagy éppen az izraeli opera színpadán találjuk Sábli Pétert, még korábban pedig az Andrásy úti Balett intézet tanulójaként láthatnánk. Kiváló szoloballetművészről beszélünk ugyanis, aki a nemzetközi magántáncosi karriert lassanként megelőlegező választott másik művészeti ágat: a kézműves, valódi kovással készülő pékárut világot.

Peti lelke és Kotkoda

A Kiskovács pékség nemrég ünnepelte ötödik születésnapját, az eltelt idő alatt Péter ösztönös vendéglátó lett: vigyázó szemeit minden apró részleten rajta tartja, figyeli a vendégek minden rezdülését, határozott minőségellenőrként vesz részt a kis üzlet életében. Kell is a figyelem, mert a pékség folyamatosan kísérletezik, újításokon dolgozik, most például a pizzatésztaival tesznek izgalmas köröket. A legnépszerűbb pékárut is saját receptúra alapján jöttek létre, az emblematis Peti lelke (leveles tésztában sült juhtúrós-bazsalikom kosoltemény) vagy a Kotkoda (fészek alakú leveles tészta sonkával, tojással sütvé) önálló fogalommmá vált – vigyázat, már másolják! Népszerűek a nagy magyar klasszikusok, a túrós táskák, a kakaós csiga, de egy magára valamit is adó pékség nem lehet meg a francia péksütemények nélkül, így bagettért vagy épp croissant-ért is érdemes a Nagymező utcába betérni.

És mi ez a nagy felhajtás a kovász körül? „A jó kenyérhez három hozzávaló kell: liszt, só, víz és kész. Aztán időt kell neki hagyni, ennyi a titok” – vallja Sábli Péter, aki elmagyarázza: az élesztővel készült kenyerekkel sincs semmi baj, csak éppen textúrában, ízben és eltarthatóságban sem veszik fel a versenyt a hagyományos technikával, kovással készülő kenyerekkel. Kitartás kell hozzá, alázat és szorgalom – akár a tánchoz. „Sok tervem van még a pékséggel, a színpad nem hiányzik különösebben, de egy öregfiúk-gálaesten szívesen fellépnék még” – zárja somolyogva Sábli Péter.

BK

”

Kitartás kell hozzá, alázat és szorgalom – akár a tánchoz.

FILM

Mi baj a mai fiatalokkal?

Szani, Emese és Tina három huszonéves lány, nehéz családi háttérrel, akik a tipikus csajos, felnőtté válási problémáik mellett egy jobb életről is álmodnak – csak ehhez még le kell tenni a fránya érettségit. Kőrösi Máté Divák című dokumentumfilmje a Szarajevói Filmfesztivál közönségkedvence volt, a külföldi kritika is dicsérte őszinte, eredeti hangvételeért.

A film kulcsot ad a most felnőtté váló Z generáció megértéséhez, a három egyszerre átlagos és egészen kivételes lány különleges szövetségének bemutatásával. Kőrösi Máté nem a légy a falon, hanem valós – noha csak animált alakban és archív videofelvételen látható – szereplője, narrátora is saját filmjének. Hangosan gondolkodik együtt a nézővel, kimondva a bennünk szintén megfogalmazódó kérdéseket, de nem minősít, nem tolja magát előtérbe, mégis azzal, hogy személyes kötődését, emberi és filmes motivációit megosztja velünk, az általa felfedezett gyöngyszemtörténetet is közelebb hozza hozzánk. A lányok minden nap pár perces videóban mesélnek, mint az Insta-influenszerek, csak nekik van is mondanivalójuk. Mellbevágó, mennyi szorongás, szeretethiány, belső vihar dúl bennük, miközben hihetetlenül öntudatosak, ambiciózusak, az élet jó néhány területén a felnőtteket is meghaladó bölcsességgel és tapasztalattal büszkélkednek. A munka mellett érettségiző fiatalok sokszor akkor sem tudnak aludni, amikor lehetne, kellene, annyira nagy a nyomás rajtuk. Nehéz megmondani, ki tehet erről, a film mégsem keres hibásokat, ahogy nem erőlteti az intimitást sem, mégis kataritikus mélységig jut el a történet végére.

(Divák, november 18-tól az HBO GO-n)

FILM

A Covidon sírni és nevetni is kell

A franciák szerint a koronavíruson már lehet nevetni, és persze sírni is kell – mindkettő ugyanúgy hozzátartozik egy jó francia filmhez, mint a romantika és a szenvedélyes veszekedések. A Danny Boon és François Damiens főszereplésével készült vígjátékban egy párizsi bérház lakóinak életébe csöppenünk, akik együtt kerülnek karanténba az első lezárások alatt. Eddig ki nem állhatták, vagy nem is ismerték egymást, aztán a kényszerű összefüggés és egymásrautaltság előbb felerősíti, majd elsimítja köztük az ellentéteket. Az élelmiszerbolton és a patikán kívül csak a közös udvarra mehetnek ki, és mivel a franciáknál szigorúak voltak az ellenőrzések, nem csak viccből kerül bajba a főszereplő, Martin (Boon), amikor bűvármaszokban folytatott kutyasétáltatás közben elszalad tőle a házi kedvenc, Basil. Martin groteszk módon pánikol a vírustól, mindenkit lefúj ecettel, míg a másik véglet Tony (Damien), a konteóhívó, nagyszájú vírustagadó – ők ketten egymás és saját családjuk ellenségeivé is válnak. A házban lakik még a karantén live-okat készítő fiatal influenszerpárocscsa vagy a földszinti, bezárt bár tulajdonosa, Louise, aki zugvállalkozásban fertőtlenítőt gyárt az alkoholkészleteiből. A legszerethetőbb figura a házmesternő férje, Diego, aki felesége munkáját végzi, miközben az asszony a Covid-osztályon harcol az életéért, végül az alagsorban találunk egy flúgos vegyészt, aki az antitestes oltással kísérletezik a ház összes fellelhető háziállatán, majd a lakóin is. Nemcsak rajtuk és velük együtt lehet nevetni és sírni, hanem azon is, ha magunkra ismerünk a tipikus karanténhelyzetekben.

(Ezek vagyunk mi, Netflix)

FILM

Akiket magukra hagyott a rendszer

A BBC megrázó drámája az első pandémiás film, amely egy szociális otthonban játszódik az idősök számára legtragikusabb első hullám idején. Sarah (Jodie Comer) okos, vagány, de balhész lány, már saját szülei sem hisznek benne, hogy a társadalom hasznos tagja lesz. Mindenkit megcáfol, mikor felveszik a liverpooli idősothtonba, helytáll a fizikailag és lelkileg is megterhelő munkában; az idősök megszeretik és barátokra talál a hozzá hasonlóan nem szabálykövető, nehezen kezelhető, demens betegek közt. Aztán ő lesz az utolsó ember, aki tartja bennük a lelket, amikor sorra betegszenek meg a vírusban. Elképesztő kurázssal helytáll az ápoltak mellett, akikhez a mentők se jönnek ki. Egyetlen szövetségese a fiatalkori Alzheimer-kórban szenvedő, de jó fizikai erőben lévő Tony (Stephen Graham), akit magánál sokkal jobban félt a betegségtől, ezért a lány börtönt kockáztatva örült lépésre szánja el magát. A film lenyűgöző alakításokkal, érzékenyen és tisztelettel mutatja be az idősök és betegek félelmeit, kiszolgáltatottságát. Botrányos módon szinte mindenki magukra hagyta őket a koronavírusban, a politikától az Európa egyik legjobb egészségügyi ellátórendszerének tartott NHS-ig. A nyilvánosság vajmi keveset tudhatott erről a látogatási tilalom és a hírzárlet miatt, így ez a film hiánypótló módon megmutatja, amit csak sejtettünk: mekkora tragédia zajlott a zárt ajtók mögött.

(A segítség, HBO)

Az oldalt összeállította: Bálint Orsolya

Negyedik hullám, harmadik oltás

Egyre aggasztóbb számadatok látnak napvilágot a járvány terjedéséről, a kórházban ápoltakról, halottakról. Vajon az oltottak biztonságban vannak? Kiket veszélyeztet leginkább a fertőzés, mit tehetünk ellene? Ezt kérdeztük dr. Czermann Imrétől, a Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat (TESZ) igazgató főorvosától.

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

– Mennyire érezheti magát biztonságban az, aki már felvette a védőoltást?

– Tény, hogy a járvány ugrásszerűen terjed. Az újabb vírusvariánsok szaporodási rátája 1,3-ról 1,5-re (más mérések szerint 2-re) emelkedett. Ez a mérőszám azt jelenti, hogy egy beteg ennyi embert fertőz meg átlagosan. Fontos megemlíteni, hogy ennél sokkal ragályosabb betegségek is vannak, a kanyaró és a szamárköhögés esetén például ez a szám 10, a diftéria, himlő, gyermekbénulás, rózsahimlő, mumpsz esetén pedig 5 fölötti – ám épp a védőoltások miatt ezek a betegségek mára szinte el is tűntek. A koronavírussal összefüggő halálozás kezdetben főleg az idős és beteg embereket érintette, ezért az oltási kampányok is elsősorban őket célozták. Az eddigi több mint 30 ezer halott közül több mint 5 ezer 62 évnél fiatalabb volt, napjainkban pedig sokkal több a beteg a munkaképes korosztályból. Zacher Gábor arról számolt be, hogy a sürgősségi Covid-osztályokon ápoltak között közel 80 százalékban vannak a nem oltottak. Merkely Béla professzor elmondta, hogy a négy orvosegyetem tapasztalatai szerint az intenzív osztályokon a 60 év alatti, két oltásban részesült betegek közül senkit sem kellett géppel lélegeztetni. Mindkét adat azt jelzi, hogy az oltottaknál is előfordul ugyan megbetegedés, de ritkábban és kevésbé súlyos formában. A tapasztalatunk az, hogy az oltás az olykor nagyon súlyos lefolyású megbetegedést náthává vagy rövid ideig tartó, lázzal járó felső légúti megbetegedéssé tudja szelídíteni. A kórházi ellátásra szoruló oltottak között tovább kell elemezni a társbetegségeiken kívül azt is, hogy mennyi ideje és milyen típusú vakcinát kaptak.

– Ezek szerint az oltottak számára is indokolt az elővigyázatosság. Mit tehetünk még a fertőződés elkerülése érdekében?

– A járvány leküzdésének legfontosabb, de nem kizárólagos eszköze az oltás, ezért összetett megoldás szükséges. Tudjuk, hogy általában a nem kívánt események hátterében több ok szerencsétlen együttes előfordulása áll. Ezt svájci sajtó modellnek nevezzük. Ez az elnevezés arra utal, hogy az egymás mellett lévő likacsos szeleteken általában nem lehet átlátni, de lehet olyan „szerencsétlen” helyzet, amikor minden lyuk egy vonalba kerül. Ebből következik, hogy a nem kívánt eseményeket több eszközzel érdemes megelőzni. A járvány megfékezésére sem elegendő az egyébként leghatékonyabb megoldásban, az oltásban bízunk, minden más eszközt is alkalmaznunk kell. Nagyon fontos a korrekt felvilágosítás és oktatás, a szükséges járványügyi szabályok meghozatala és betartása, beleértve a kontaktkutatást célzó tesztelést, a zárt térben való maszkviselés elrendelését. Az egyének legfontosabb feladata a tudományos bizonyítékokon alapuló oltásokba való beleegyezés, a maszkviselés, a higiénés szabályok betartása és a kockázatos, zsúfolt helyek látogatásának minimalizálása.

– Mikor és kinek ajánlott a harmadik, úgynevezett booster (ismétlő, erősítő) oltás felvétele?

– Ma már tudjuk, hogy néhány hónap után minden vakcinánál drasztikusan csökken az antitestek száma. Vannak oltások, amelyek az oltási sorozat beadása után két héttel csak 60 százalékos hatékonyságúak, másoknál ez 95 százalék is lehet, ugyanakkor 4-6 hónap elteltével az életkor, az egyéb betegségek és az immunrendszer állapotától függően minden oltás esetén csökken a hatékonyság. Éppen ezért gyakorlatilag mindenkinek ajánlott az emlékeztető vakcina felvétele is. Sok szakember véleménye szerint nem csak a zsúfolt helyen gyakran megfordulók, a 65 évnél idősebb, krónikus betegségben szenvedők vagy a korábban kevésbé hatékony oltásban részesültek esetén ajánlott a harmadik oltás. Fontos megérteni, hogy a védettségi tesztekkel képet kaphatunk arról, hogy mely vakcinák hatékonyabbak, és az egyes pácienseknél esetleg az is kimutatható, hogy a biztonságosnak gondolt szint alá csökkent-e a védettségük. Ugyanakkor nincs olyan magas antitestszám, amely fölött felesleges a harmadik oltás. Épp ezért azt tanácsolom, hogy senki se a teszt eredményétől tegye függővé az ismétlődő vakcina felvételét.

– Mit kockáztat az, aki nem hajlandó beoltatni magát?

– Az oltást elutasítók nemcsak a saját egészségüket kockáztatják, hanem a családjuk, a munkahelyi környezetükben megforduló kollégáik és ügyfeleik egészségét is veszélyeztetik. Megbetegedésük esetén pedig előbb-utóbb olyan feladatot jelenthetnek az egészségügyi ellátórendszernek, amely a nem fertőzött betegek gyógyulási esélyeit is rontja. Figyelmeztető jel, hogy az elmúlt évben nemcsak a koronavírus okozta halálozás volt jelentős, hanem a magas vérnyomás, a cukorbetegség, az öngyilkosság, a családon belüli erőszak és az emberölés áldozatainak száma is nőtt.

– Nyitva vannak a mozik, a színházak, koncerteket is tartanak. Mehetünk bátran?

– A fertőzés aeroszollal, azaz a kilégtetett leheletben lévő párazsemcsékkal terjed. Ha zsúfolt, zárt térben maszk nélkül kiabálunk, énekelünk, sportolunk, az veszélyes. Egy színházban, védettségi igazolvány ellenőrzése után, megfelelő távolságtartás mellett, maszkban, csendben ülni gyakorlatilag minimálisra csökkenti a fertőzés veszélyét. Oda mehetünk bátran, ahol ezekből a feltételekből minél több teljesül.

– A főváros erősen javasolja a maszk használatát, a kormány ezt csak a tömegközlekedésben tette kötelezővé. Önnek orvosként mi erről a véleménye?

– Vizsgálatok szerint 100 igazoltan oltott között is előfordul 1-2 esetben tünetmentes vírushordozó, az oltatlan tömegben ennél nyilvánvalóan sokkal több. Aki a tömegben maszkot visel, csökkenti annak az esélyét, hogy megfertőződjön, és azt is, hogy ő fertőzzön meg másokat. Ha mindenki helyesen viseli a maszkot, akkor nagyon kicsi a kockázat. Az orvosi szempontok alapján a kötelező maszkhasználatot ennél korábban és szélesebb körben is be lehetett volna vezetni, de örömmel láttam, hogy a budapestiek egy része már korábban is bölcsen védekezett.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

FOTÓ: KARANCSI RUDOLF/KÉPSZERKESZTŐSÉG

– Míg tavaly nem is hallottunk az influenzáról, az idén egyre többen produkálják az erre utaló tüneteket. Az influenza és a Covid elleni védőoltás egyszerre való beadása nem jár kockázattal?

– A korábbi koronavírus-fertőzés tünetei jobban eltértek a szokásos meghűléses panaszoktól, a mostani variáns nehezebben különíthető el pusztán a tünetek alapján. Valószínűleg a két vírussal való fertőződés súlyosabb kórképhez vezet. Semmi nem szól ellene, hogy mindkét oltást felvegyük, de általában azt javasoljuk, hogy az ismert oltási reakciók miatt tartsunk köztük két hét szünetet.

– A TESZ-ben a járvány tombolása alatt is biztonságos a betegellátás? Nem kell bezárástól tartanunk?

– A szakrendelő egy pillanatra sem zárt be. A járvány elején komoly nehézségbe ütközött dolgozóink számára a megfelelő védőeszköz beszerzése és az is, hogy az intézetbe való belépéskor mindenkit ki-kérdeztünk, lázat mértünk és mindent megtettünk annak érdekében, hogy a nálunk jelentkezők a várakozás alatt ne fertőzzék meg egymást. Tesztelő-, valamint oltópont is voltunk, és ez különleges intézkedéseket kívánt. A folyamatos ellátás érdekében megteremtettük a telefonos konzultáció lehetőségét is, de mára ez az igény minimálisra csökkent. Azt tapasztaljuk, hogy sokan más betegségeikkel sem szívesen fordultak a háziorvosukhoz, ami a nálunk személyesen megjelenők számát ugyancsak csökkentette. Most már azonban a korábbiaknál is nagyobb a betegforgalmunk.

Gajdács Emese

Intézkedések

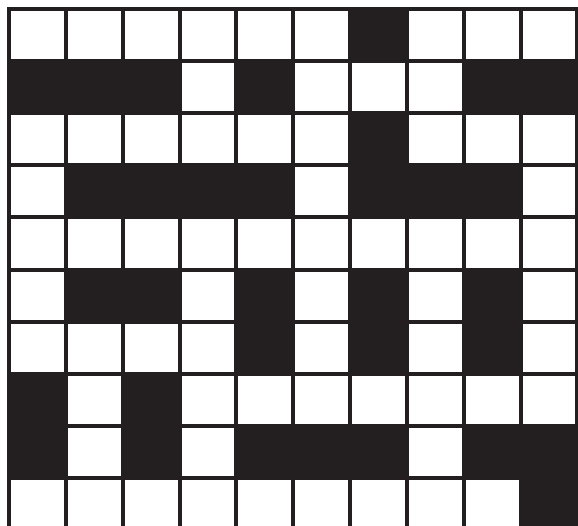
▶ A kormány döntött arról, hogy a cégek és a vállalkozások jogot kapnak arra, hogy a védőoltást előírják az alkalmazottak számára.

▶ A közösségi közlekedési eszközökön november 1-jétől kötelező lett a maszkviselés.

▶ Az egészségügyi intézmények esetén látogatási tilalom van, a szociális intézményekben a vezetők döntenek a korlátozásról.

▶ A terézvárosi polgármesteri hivatalban, az ügyfélszolgálaton és az Eötvös10-ben is kötelező a maszkviselés.

TEKERVÉNYES

BEÍRANDÓK:
3 betűs szavak: Elvi, Elé, Gém, Góz, Mai, Rop
4 betűs szavak: Égerfa, Előtte, Redő, Idilli, Vámpír, Vámör, Tízórai, Cserép
5 betűs szavak: Vámpír
6 betűs szavak: Tízórai
7 betűs szavak: Pérgőtűz
8 betűs szavak: Pérgőtűz
9 betűs szavak: Pihenőnap
10 betűs szavak: Művelődési

SUDOKU

1			F	8		6			2	C	B	A	
3		E			A		6						0
					2			A	C	7	6	F	4
		C				5		7	B	D			1
						D		C	E	5	0		8
				8					F	4			
		5	B						A	9			
	4	B	A		5		3	9			2	6	
	9	5	7			F	E		1				
		A	1		D	8			0	F	7		2
	F		D			B					8		
	2			9		0		3	5		4		
				2		F	A				C	B	
		7			E	3	0	B			D	1	4
					D				E		5		
2			0	C	1	4			3	F			

SKANDI

*		Nátrium Dosszié		Rendelle- nesség Van része!		Orosz igen Fényké- pezőgép márka		Tisztává teszi a szobát Muzsika		Ádám párja Egyik vércsoport néve		Szerb ..., író Argon	Tréfa	*
Káttin Kaldmaa idézet 1. rész														I
*	Város Fejér megyében Idézet 2. rész				Svéd bútorcég					Királyi szék				
Lap keveivel! Borít			*	Sertés himje				Feltéve				Kérdő névmás ... Andress, színész		
			Belgium autójele	Több angolul				Liter		... Vieira, labdarúgó Sértetlen				
Tajték Tiltószo			Éder Krisztián művész- neve	Nilus része! Égéstermék			Folyadék Dicsőítő költemény			Antal Pista		1. zenei törzshang Kellő szerénység		
		Motor része!	Szlovákia autójele Bátorság		Állóvíz Ilyen futópá- lya is van			Férfi (szleng) Dupla R						
... Kátya, színész Napszak						Doktor Telekom- munkációs vállalat			Város Horvátor- szágban					
			Traffipax							*	Magas testhőmér- séklet			
Hosszú magán- hangzó		Emelet eleje!	Olivér becézve				Kertet művel	Newton	*	Névelő Szem, névmás			Lantán	
*	G		Privát						A nagy ...		... Capone			
*	Motorkerék- pár márka		*	Csekély				*	Dobó ..., színész					

REJTVÉNYNYERTESEK Az október 27-én megjelent lapszámunk rejtvényének nyertese: Balázs Zoltánné. Beküldendő a színnel kiemelt sorok tartalma 2021. november 17-ig. Cím: Terézváros szerkesztősége, 1067 Budapest, Eötvös u. 3. A helyes megfejtők között 1 db 10 000 forintos Edenred utalványt sorsolunk ki. A nyereményt a 06 (70) 445-4245-ös telefonszámon történt egyeztetés után személyesen lehet átvenni a 1067 Budapest, Eötvös u. 5.-ben.

APRÓHIRDETÉS

Házhoz megyek! Fogsor készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal! Telefon: 06 (20) 980-3957

INGATLANIRODÁNK eladó lakásokat keres! Jutalék 3,5%, ügyvéd ingyen, külföldi vevők elérése. Ismerős lakása eladó? Hívjon, Ön is jutalékot kap! 06 (20) 960-0600

VÍZSZERELÉS, csapok, szifonok, WC-tartályok, WC-csészék javítása, cseréje. Mosó-, mosogatógépek bekötése. Anyagbeszerzéssel. Tel.: 06 (30) 447-3603

Gyűjteményem kiegészítésére vásárolok, készpénzért kis és nagy hanglemezeket, műsoros kazettákat. Hívjon bizalommal: 06 (20) 363-2050

Szabó Balázs vállalja kémények bélelését, építését, kondenzációs kazánok telepítését teljes körű ügyintéssel. 06 (20) 264-7752

Közös képviselő, társasházkezelés! Tapasztalat, referenciák! Dr. Bíró Anna, Lőrincz Péter, 06 (70) 383-5004. Iroda: Teréz körút 21.

Leinformálható, bejegyzett könyvvizsgáló életjáradéki szerződést kötne, ottlakás nélkül, biztos anyagi háttérrel. 06 (30) 990-0053

Megnyitottuk üzletünket! Vásárolunk írógépeket, varrógépeket, könyveket, régi bundákat, festményeket, porcelánokat, karórákat, zsebórákat, arany ékszereket, ezüsttárgyakat. Teljes körű hagyaték felszámolása. II. kerület, Török utca 4. Tel.: 06 (20) 231-0572, 06 (20) 324-6562

Nerc-, róka-, mindenfajta szőrmebundát vásárolok, teljes ruhanemű-hagyatékot, kiegészítőket: 06 (20) 229-0986

Antik és használt könyvek, könyvtárak, magángyűjtemények és teljes hagyaték felvásárlása. Budapesten és Pest megyében ingyenes helyszíni értékbecsléssel. Tel.: 06 (30) 337-5326

APRÓHIRDETÉSEK FELADÁSA: Amennyiben apróhirdetést szeretne feladni a Terézváros című lapban, küldjön e-mailt az apro@terezvaros.hu e-mail címre a hirdetés szövegével, számlázási névvel és címmel, valamint a kívánt megjelenés(ek) darabszámával. Az apróhirdetések feladása jelenleg csak e-mailben, a fizetés kizárólag átutalással történhet, személyes ügyintézésre és befizetésre átmenetileg nincs lehetőség. Érdeklődni lehet telefonon a 06 (1) 342-0905, 4036-os melléken.

E10-programok

November 10. – november 24.

Magidom-koncert
November 16., 20.00

A fiatal együttes laboratóriumában az „állandó változás” jegyében szinte minden lehetséges: csillagászati magasságok, mikroszkopikus mélységek, viharos bendzsófutatok, életközeli szövegek, Radnóti vagy éppen Varró Dani...
Jegyár: 1500, diák 750 Ft

Jegyvásárlás a fenti programokra az Eötvös10 jegypénztárában és a jegy.hu-n lehetséges. (A kedvezményes belépőket csak az Eötvös10 pénztárában tudják megvásárolni a megfelelő igazolások felmutatásával.)

A koncert megvalósulását az NKA Hangfoglalo Könnyűzene Támogató Program Kollégiuma támogatta.

„ElőadásSOKK”
November 23., 18.30

Havonta jelentkező sorozatunkban neves szakemberek segítségével sokakat érdeklő és érintő pszichológiai témákat boncolgatunk. A novemberi előadás témája: mi változott a társkeresésben a Covid után?

Előadó: **Kánya Kata**

Jegyár: 2000 Ft

Nyugdíjas-, diák-, pedagógusjegy 1500, terézvárosi lakosoknak: 1000 Ft

Nemzetiségi kavalkád
November 26., 16.00–22.00

A kerületi nemzetiségi önkormányzatok ünnepén a Terézvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat a Bajza Utcai Általános Iskola nemzetiségi osztályaiba járó tanulók műsorával, valamint a Hagyományörző Fúvószenekar koncertjével képviselteti magát. A ruszinok egy népdalcsokkal készülnek a kavalkádra, a Bolgár Önkormányzat táncbálat és kézműves-foglalkozást tart, illetve fellép a T'Rakija Zenekar, a

szerbek szintén táncbázzal, népzenevel, szövés-mesterség-bemutatóval, valamint a szöttekéből rendezett minikiállításal lesznek jelen, a Roma Önkormányzat pedig – a táncbálat és a Harmónia Zenekar autentikus koncertje mellett – ételkóstolóval kedveskedik a jelenlévőknek. Az örmények táncbemutatóval és finomságokkal, a szlovákok pedig a Talléros együttes koncertjével és az elmaradhatatlan táncbázzal igyekeznek megmutatni kultúrájuk egy szeletét.

A belépés díjtalan, de védettség igazolványhoz kötött!

November 12.–december 31.
Keleti Éva 90!
– exkluzív fotókiállítás

November 12., 19.00
Art-Szintér Társulat
Terrence McNally: Ketten egyedül
November 13., 10.00
„Zenegereknek” hétvégén Ju-hász Lászlóval

November 13. és 14., 19.00
Maladype Színház: Metropolisz

November 14., 10.00
BonBon Matiné: Állati zenék

November 16., 18.30
Zöldélelmód
Személyes jóllét, közösségi jóllét, a bolygó jólléte.
Előadó: **Szabó Gyula – Ökoszolgálat**
November 17., 18.30
Úti beszámolók. **A világ Budapesten, Budapest a világban**
Előadó: **Gyémánt Balázs**

November 17. és 18., 10.00–20.00
VII. Magyar Speciális Független Filmszemle
November 19., 19.00
Tárló klub – moldvai csángó táncbálat

November 22., 15.00
Szenior Akadémia

November 22., 19.00
Dokumentumfilmklub
Anyám története

A kristályos és fluid intelligencia, avagy miért vagyok okosabb idős korban?
Előadó: **dr. Jászberényi József**

November 24., 15.00
NosztalgiaTáncklub

Kristály duó
2022. december 31-ig
JátechTér Budapest
Technikatörténeti kalandozás szerdától péntekig 10.00–18.00,

szombat és vasárnap 10.00–19.00

November 21-ig

Beyond/Túl... – kortárs képzőművészeti kiállítás. A köröndön a nyáron kint lévő tárlat, valamint a tavalyi Standby kiállítás kamaratermi verziója. Minden nap 10.00–18.00

FONTOS SZABÁLYOK. 2021. november 3-tól a jelenlegi járványügyi helyzetre való tekintettel az Eötvös10 Művelődési Házban kötelező a szájat és orrot eltakaráó maszk viselése. A maszkot csak a táncos-mozgásos programokon vehetik le. A kormányrendelete alapján a zenés-táncos rendezvényeket kizárólag védettségi igazolvánnyal rendelkező vendégeink látogathatják.

GOMBAMÓD SZAPORODÓ ROBOTFUTÁROK

Ételfutár robotok százai gurulnak már az amerikai egyetemi campusokon és Tallinnban is, az angliai Milton Keynes pedig a világ legnagyobb autonóm robotfutárflottájával büszkélkedhet. A pandémia alatt 60-70 százalékkal nőtt az ételrendelések száma, mindenütt kevés a futár, vagyis jól jönnek a robotok. A piacvezető észt Starship cég több mint ezer robotból álló flottája alig két év alatt már a kétmilliomodik kiszállított megrendelésen is túl van – tudósított az AP hírügynökség. Guruló robotfutáraik érzékelők, kamera és GPS segítségével közlekednek, bár távirányító központokból és műholdakról is figyelik őket. Balesetet még nem okoztak, csak néha feltartják őket a velük játszani akaró gyerekek. Egy robotba négy nagy pizza is befér, és amikor megérkezik, a megrendelő a telefonjára kapott kód segítségével kinyithatja a fedelét, kiveheti a meleg ételt.

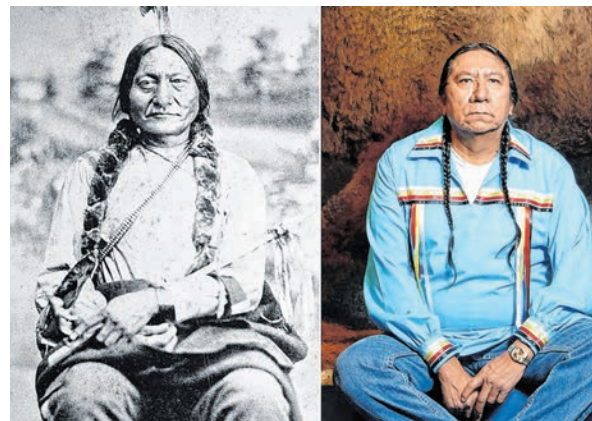

Berlini segélykiáltás a menekültekért. A német főváros fölött a kreuzbergi Szent Kereszt evangélikus templom keresztjébe kapaszkodó, mentőmellényes kisgyerek szobra hívja fel a figyelmet a globális menekültválságra, amelynek első áldozatai a gyerekek. A világon 82,4 millió főre becsült menekültek közel fele kiskorú, közülük sokan egyedül hagyták el hazájukat – az őket jelképező, a kezében fáklyát tartó kisgyermek szobra egyfajta kétségbeesett segélykiáltás. A megdöbbentő alkotás a spanyol street art művész, Pejac (Silvestre Santiago) munkája, projektjét támogatta a karitatív munkát végző egyházközség és a földközi-tengeri menekültek mentésében segítő Sea-Watch nemzetközi civil szervezet. Bár az installáció messziről is jól látszik, Pejac a templom körül távcsöveket is elhelyezett, a megfigyelők pedig egy QR-kód segítségével adományokkal támogathatják a Sea-Watch humanitárius munkáját.

Varázslatos topiárium macskákkal. A bokrok, cserjék művészi formára metszése, azaz a topiárium az angolkertek egyik különlegessége. Hatalmas, élethű, macskaformájú bokrokat készít öt éve elhunyt orosz kék macskája, Tolly emlékére egy 75 éves angol művész, Richard Saunders. Ám a varázslatos kert hiába is keresnénk, hogy élőben is megnézhessük, a Topiary Cat a művész ügyes digitális munkája, ő a Photoshop, nem pedig metszőolló segítségével alkot, és sokszor napokat tölt egy képpel. Miután az első így készült fotóját felvette a Facebookra, a BBC újságírói is a kert keresésére indultak, hirtelen hárommillió követője lett, a weboldala összeomlott a rengeteg találat miatt. Mivel az eredeti képek igazi kertekben, parkokban készülnek, sokan azt hiszik, hogy a macskabokrok valódiak – írta a MyModernMet.

Megtalálták Ülő Bika ükunokáját. Egyetlen hajtincse alapján megtalálták Ülő Bika, a legendás szíu indián törzsfőnök és sámán ükunokáját, egy 73 éves dél-dakotai férfit és három lánytestvérét – tudósított az amerikai CBS hírszolgálat. Eske Willerslev dán genetikusként és csapatának 14 évbe telt kifejleszteni az innovatív DNS-tesztet, amellyel először sikerült igazolni a rokoni kapcsolatot egy régóta halott és egy élő ember között. Ernie LaPointe, azaz Ülő Bika ükunokája nagyon örült a felfedezésnek, ami nem érte meglepetésként, hiszen 2007-ben ő adta át a nyomravezető, csupán négycentis hajtincset a genetikuskoknak – egy indián sámán kántálása és dobosok kíséretében, hogy Ülő Bika is áldását adja a tudományos munkára. A törzsfőnök 1876-ban a Little Bighorn-i csatában 1200 szíu és saját harcosával megsemmisítő győzelmet aratott az amerikai hadsereg fölött, ám utána hiába tette le a fegyvert, vadnyugati show-jával bejárva az Egyesült Államokat, végül 1890-ben eltette láb alól az „amerikai indián rendőrség”.

Az összeállítást készítette: Bálint Orsolya

Már nem akarnak költözni a madarak. Az európai költöző madarak két hónappal tovább maradnak nyári költőhelyeiken, és elképzelhető, hogy a globális felmelegedés hatására idővel egyáltalán nem kelnek majd útra – figyelmeztetnek a Durhami Egyetem ornitológusok, az elmúlt 50 év gambiai és gibraltári madármegfigyeléseire alapozva. Ha ez bekövetkezne, az a szubszaharai és az európai ökoszisztémát is veszélybe sodorná, hiszen ha délre nem érkeznek meg a költöző madarak (köztük a gólyák, a fecskék és az énekes madarak, akiknek a számát összesen 2,1 millió egyedre becsülik), nem lesz, aki a növényeket beporozza, a magokat elszórja, a kártevőket megegye. Európában pedig az eleve szűkös téli táplálékért kell versengeniük az itthon telelő madarakkal, ami tömeges elhulláshoz vezethet.

